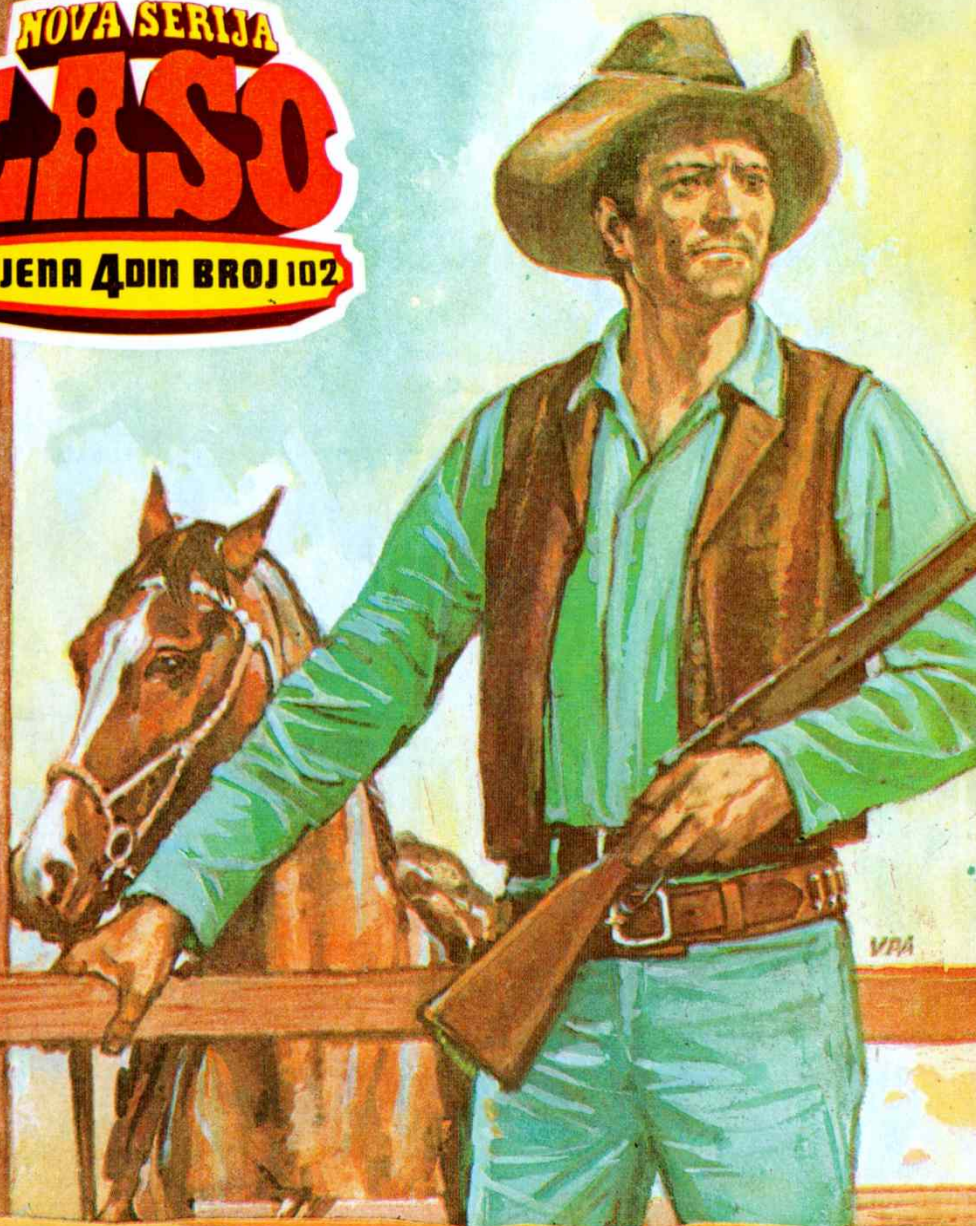

NOVA SERIJA
LASO
CIJENA 4 DIN BROJ 102

Pljačka u Los Alamosu

H. S. SHARON

PLJACKA U LOS ALAMOSU

»Laso« Nova serija 1975.

H. S. Sharon: PLJAČKA U LOS ALAMOSU

Naslov originala: ÜBERFALL IN LOS ALAMOS

(Copyright: Pabel Verlag, Rastatt)

Recenzija: Fedor Hanžeković, filmski režiser i publicist

Prijevod: Boren Rašpica

Redaktura: Višnja Bekl

«Laso» — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti «Vjesnik», Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković — Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG «Vjesnik», Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1975.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1; HFL 1,30

Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/2 — 1973. od 28. XI 1973.

I

Čovjek nasred ulice uvuče glavu među ramena. Iz očiju su mu sijevale munje a lice mu je bilo obliveno znojem, ali to nije bilo samo zbog paklenske vrućine koja se toga dana spustila nad Los Alamos, u Novom Meksiku.

— Hej, Carteru, prokleta varalico! — poviče čovjek. — Povuci već jednom kolt! Prsti su ti zacijelo vičniji kartama?

— Okanite se gluposti, čovječe — pokuša ga smiriti Mark Carter, udaljen tridesetak metara. I on je stajao nasred prašnjave ulice, raskoračenih nogu, a ruku je držao iznad glatke drške svoga kolta. Osjećao je da je sukob neizbježan.

Prizoru je zdesna i slijeva prisustvovalo desetak muškaraca, stanovnika tuceta okolnih kuća. Među njima su bili sudac, šerif i vlasnik saluna.

Mark je bio visok, svijetlokosi muškarac širokih ramena i plavih očiju. Bio je odjeven poput goniča stoke. U salunu se do maločas kartao i dobio nekoliko dolara. Beaver, koji ga je sad izazvao, bio je uvjeren da ih je izgubio prijevarom.

— Pucaj! — poviče razjareni čovjek i maši se za kolt.

Mark nije odvajao pogleda od protivnikove ruke. Istodobno su povukli koltove, ali Mark je svoj brže podigao i povukao obarač.

Gradićem se prolomi prasak. Beaver zahropće, zatetura unatrag i sruši se na zemlju.

Barutni dim podigne se poput oblaka prema nebu. Poput ostalih i Mark se nije nekoliko sekundi micao s mjesta. Onda polako, korak po korak, pođe u stranu i zaustavi se tek u hladu trijema ispred saluna.

— Sam je za to kriv — reče suho.

Gomilom prostruji žamor. Šerif opsuje nešto u bradu i gurne mršavog čovjeka pored sebe.

— Pobrini se za tu budalu. Čini se da je mrtav. — promrmlja smrknuto, zatim dobaci sugrađanima: — A vi se razidite kućama.

Dvojica su prišla nepomoćnom tijelu i preokrenuli ga na leđa. Mršavi grobar klekne pored leša.

— Mrtav je — dobaci šerifu preko ramena.

— Odnosite ga!

Nosači podignu leš. Ljudi su ih ispratili pogledom i počeli se razilaziti.

...

Konji su zanjistali, kotači zaštroptali, a odjeknuo je i pucanj biča.

— Kočija! — poviče netko.

Poštanska kočija ulazila je u grad ostavljajući za sobom oblak prašine. Zatim je zaškripjela kočnica, kočijaš je pritegao uzde i konji su usporili.

Mark Carter pogleda prema stanici kompanije »Wells Fargo«, pred kojom se zaustavila kočija tipa »concord«, obavijena prašinom. Kočijaš je silazio psujući u sav glas. Skinuo je šešir i njime snažno udario po koljenu. Uvis se podigne oblak sitne prašine, natjeravši one najbliže na kašalj.

Iz stanice izađe upravitelj i začu-deno upita kočijaša:

— Gdje su putnici?

— Nema ih — promrmlja bradonja.

Mark začuje zdesna škripanje pokretnih vrata i pogleda na tu stranu. Iz saluna je izišla Rosa Lang, vitka, ridokosa djevojka upadljivo bijele puti.

Zaustavi se pored Marka i rame-nom nasloni na drveni zid. Mark je gledao preda se, ne obraćajući joj pažnju. Osjeti parfem, koji očito nije štedjela.

— Ostajete li još dugo u ovoj rupi? — upita djevojka nakon nekog vremena.

— Zašto pitate?

Osmjehnula se jedva primjetljivo. — Jeste li već prebrojali kuće?

— Nisam. Zašto?

— Zašto biste ih i brojili? — Ona sliježe ramenima. — Tu ste tek dva dana i već ste ustrijelili čovjeka. Još dva dana i s vama više nitko neće htjeti kartati. Mark, Los Alamos nije grad za profesionalnog kartataša. Pođite u Santa Fe, tamo je mnogo bolje. Tamo češće navraćaju ljudi na proputovanju, a uskoro će

sa sjevera stići i rančeri krcati novcem.

— Rosa, varate se ako mislite da sam profesionalni kartataš. — Mark zaklima glavom. — Nikad to neću biti. Beavera sam morao ustrijeliti, protiv svoje volje. Ovamo me naprosto nanio put, a kartam zato što mi se sviđa. Kad to mještanima jednog dana dojadi, uzjahat ću konja i krenuti na put.

Pogleda ga, nakrivivši glavu.

— Znete li već kamo?

— Ne znam. — Nakon kratke stanke nastavi: — Tako je to kad netko mnogo skiće po svijetu. — Još je gledao prema drugoj strani ulice.

— Sama Granda ste valjano operušali. — Djevojka se nasmije.

— Pa, što?! — pogleda je iskosa.

— Kad to sazna njegov otac, nahuckat će na vas šerifa.

Mark pogleda niz ulicu. Kuće su bile izgrađene većinom od bijelih cigala. Dvije drvene zgrade imale su visoka pročelja, koja su ostavljala varljiv dojam jednokatnica. Ali, sve u svemu, mjesto se doimalo za-pušteno.

Iz kuće pokraj poštanske stanice iziđe mlada žena. Moglo joj je biti najviše trideset godina, i pođe prema konju koji je bio privezan za stup ispred kuće. Za njom je išla postarija žena s naočalama. Na vrata izađe i dječak kovrčave kose i upita.

— Hoćeš li se sutra vratiti, mama?

— Naravno, Jimmy.

Žena je već uzjahala i mahnula dječaku. Bila je odjevena u jahaći kostim od grube tkanine, na nogama je imala visoke čizme na veziva-nje, a na glavi šešir »stetson«.

Žena s naočalama gurne dječaka u kuću, okrene se i za sobom i dječakom zaključa vrata.

— Tko je to? — upita Mark.

— Nelly Moon — odgovori Rosa. — Gospođa Rochester čuva joj sina. Čini se da je nekoć u Missouriju bila učiteljica — Na djevojčinim usnama ukaže se podrugljiv osmijeh. — Jimmyju je zacijelo namijenila sudbinu bolju od muževe.

Mark je već bio zaokupljen novim prizorom, pa Rosinim riječima nije obraćao pažnju. Opazio je kako je žena okrenula konja, ali ga nije potjerala ulicom, kao da još nešto očekuje.

Tada iz poštanske stanice ponovo izađe Sam Grand i pride jahačici. Ona se sagne prema njemu, ali se odmah uspravi i udari konja, potjeravši ga u kas.

— Hej, Same, gdje si? — oglasi se i iz kuće upravitelj poštanske stanice.

Mladić se okrene i vrati onamo odakle je maloprije izašao.

Otac mu je pravi škrtac, ako niste znali — reče djevojka. — Po tome je čuven u gradu.

— Dobro ste upućeni u ovdašnje prilike, Roso — reče i, zaobišavši djevojku, uđe u salon.

Gostioničar je upravo pripravljaio posljednju svjetiljku i dunuo u trijesku za pripaljivanje. Zašavši za šank, gurne je u pretinac na polici. Okrene se, ugleda Marka i osmjehne mu se.

— Ako hoćete, Mark, iznajmit ću vam jedan kartaški stol. — Usne je rastegao u još širi smijeh. — Mogu vas i namjestiti.

— Kako? — Mark se podboči o tegu.

— Kartat ćete na moj račun.

— A moj udio?

— Trideset posto.

— Dajte mi viski. — Mark se zamisli, zatim ispod oka pogleda gostioničara. — Je li to zato što sam ustrijelio Beavera?

Debeli gostioničar s podbratkom i mesnatim prstima, oprezno je natakao čašu.

— Razmislite o mom prijedlogu.

— Već sam razmislio.

— I?

Svijetlokosi čovjek zaniječe glavom.

— Ne prihvaćam.

— Zašto? — Porter iznenađeno podigne obrve.

— Ja nisam profesionalni kartaš, Porteru. Kartanjem ponekad prekratim vrijeme, to je sve.

Porter je u ruci držao napola napunjenu čašu. — Ali... Beaver...

— Bio je razdražen i sukob se nije mogao izbjeći.

S Porterova lica nestane osmijeha, kao da ga je netko prebrisao spužvom.

— Znači, nećete raditi za mene...

— Neću — reče Mark odlučno i dohvati čašu koju je gostioničar već bio napunio. Istodobno na šank baci dolar, koji se uz zveket otkotrlja do uzdignuta ruba i tamo zaustavi. — Ako vam nisam po volji — Mark sliježe ramenima — otići ću iz grada. Vjerujte mi, ja ne živim od kartanja i da Beaver nije pomahnitao zbog tih nekoliko pišljivih dolara, još bi bio živ.

— Ako prihvatite moju ponudu, možete ostati. — Udarac vjetra zatrepri plamičkom svjetiljke. Porter se naceri od uha do uha. — Sprema se kiša, Carteru. U nas se vrijeme brzo mijenja, osobito u proljeće.

Mark odloži praznu čašu i laktom obriše usne.

— Zar se ne bojite sugrađana...

— Zašto?

— Pa, ako se budem kartao kao vaš namještenik...

— Koga da se plašim? — Gostioničar prezirno iskriči usta. — U ovoj rupi, bogu za leđima, svatko zna gdje mu je mjesto. — Zatim kažiprstom pokaže kroz prozor. — Jednom, nije tome davno, imali smo propovjednika i pravog liječnika. A sada? Pogledajte što je od svega ostalo. Jedino se poštanska stanica još isplati.

— A nalazišta srebra?

— Pokazalo se da posao ne vrijedi truda.

— Na žalost, vaš me prijedlog ne zanima.

Rosa je ušla i prišla šanku, s osmijehom na usnama.

— Ako mu budete dosađivali, Porteru, izgubit ćete mušteriju.

— Neka se nosi do đavola! — odbrusi joj debeli gostioničar. — Mogu i bez ta njegova dva dolara...

— Dajte mi račun — reče Mark i maši se za džep.

Djevojka mu priđe i rukom dodirne rukav.

— Ako odlazite u Bear River City, ja bih vas...

— Na sjever nikako, — on je pogleda skupivši obrve. — Odande sam došao.

Naglo se okrene i iziđe, ali se vrati već nakon nekoliko minuta. U lijevoj ruci držao je deku, kožnatu torbu i kaput, a u desnoj vinčesterku.

— Deset dolara — zlovoljno će gostioničar, zaokupljen brisanjem čaša.

Carter odloži pušku na šank, da iz džepa izvadi novac.

Zavijanje vjetra postajalo je sve glasnije. Na ulici je visoko podizao prašinu, nanoseći je i u salun.

Mark stavi novac na šank i ponovo dohvati pušku.

Djevojka mu se unese u lice.

— Zar ste poludjeli?! — Zatim pogleda Porteru. — Obojica!

Porter opsuje u bradu, a Mark se okrene i bez ijedne riječi pođe k vratima.

Crnokosi Sam Grand skoči s ceste pod trijem i zamalo se sudari s Markom.

— Carter! — Mladić pogleda torbu i pušku i zavrti glavom. — Zar odlazite?

— Da.

— Ali... — započne neodlučno — obećali ste mi revanš. — Mladić se namršti.

— Žao mi je — reče Mark, potresavši glavom. — Porter me nagovara da radim za njega, ali ja nisam profesionalni kartaš. Kartam iz zadovoljstva.

— A Beaver?

— Žao mi je što sam ga morao ustrijeliti.

— Ostanite, Carteru, bar do sutra. — Sam mu se unese u lice. — Imat ću dovoljno novaca.

Mark nasloni pušku na zid, maši se za džep i izvadi novčanicu od pedeset dolara.

— Toliko ste izgubili, zar ne? — upita, pružajući novac. — Vraćam vam ga.

— Da... ali... — Sam zamuca, a lice mu odjednom poprimi uvrijeđen izraz. — Nisam tako mislio...

Snažan zamah vjetra uskovitlao je prašinu. Pojačalo se i fijukanje u potkrovljima i oko kuća.

Mark gurne novčanicu u mladičev džep, okrene se i pođe dalje.

— Carteru — Zaboravili ste pušku!

Mark se okrene i Sam mu dobaci pušku. Klimnuvši mu još jednom, Mark potrči u konjušnicu, udaljenu pedesetak koraka. Trčeći prema vjetru, ljutito opsuje u sebi. Porter je odabrao pravi trenutak da mu ponudi namještenje; Osjetio je da će se vrijeme promijeniti i to je htio iskoristiti.

Bijesno potrese glavom. Da je pristao, sad bi imao krov nad glavom. Zadržao bi sobu i ponovo bi mogao kartati. Ne bi mu bilo teško da nekoga operuša za nekoliko dolara.

Još nije kasno, zaokupi ga pomisao, ali je odmah odbaci. Rijetko je mijenjao odluke.

Odjednom pred njim u tami iskrsnu konjušnica, obavijena oblakom pijeska. Nad vratima je visjela velika svjetiljka, kojom je njihao vjetar.

Kad je ušao pod krov, za leđima osjeti pijesak. Stari konjušar ustane sa sanduka u kojem je držao kukuruz i iz usta izvadi izgrizenu lulu. Iznenadeno pogleda došljaka.

— Zar krećete na put?

— Da.

— Po ovakvu vremenu? Uskoro će lijevati kao iz kabla.

— Možda. — Mark priđe svom vranu i počne ga sedlati.

— To doista nema smisla... po takvu vremenu! — Konjušar je zamišljeno klimao glavom. — To rade samo luđaci i ljudi kojima gori pod petama.

— Meni ne gori.

— Znam. Zbog Beaver a se ne morate bojati. To će se za dan, dva

zaboraviti. Nije imao ni rođa ni prijatelja.

— Nije to razlog.

Povede vranca prema izlazu, tamo obuče kožnati kaput a šešir nabije na čelo. Srebrna kopča na vrpici šešira bljesnu na svjetlu svjetiljke, kojoj je vjetar, njihao amotamo.

II

Oluja je prerijom mela sve pred sobom. Spustila se s planine Sangre de Cristo, šibajući nisko grmlje i priljubljujući ga uz samu zemlju, trgajući busenove trave i granje i noseći ga sa sobom. Pješčani zid nalletio je na jahača i suzio mu vidik na desetak metara. Iz prašine bi tek tu i tamo iskrsao poneki kaktus ili kamen.

Vranac je već nekoliko puta pokušao skrenuti, ali ga je Mark uvijek natjerao da nastavi prema istoku. Sklonište je mogao naći samo u obližnjim brdima.

Odjednom mu na rame padne nekoliko teških kapi kiše. Istoga časa pred sobom ugleda šumarak. Vranac ubrza korak i uskoro zađe pod krošnje.

Mark načas odahne. Nakon minutu, dvije odluču krenuti dalje, ali mu pažnja privuče poznati zvuk. Je li to zarzao konj?

Tada se u tami pojave jahači, sablasne prilike oko kojih je vjetar vijorio niskim grmljem.

Mark sjaše i rukama obavije vrančevu glavu.

Neznanci su projahali samo nekoliko metara pored šumarka i ubrzo

ih je ponovo progutala noć. I topot se uskoro izgubio u zavijanju vjetrova.

Mark je jahače otpratio pogledom iz gotovo stisnutih vjeda. Kišilo je sve jače, a krošnje su pružale slabu zaštitu. On pusti vrančevu glavu i ponovo uzjaše. Prolazili su uz oklijaštreno grmlje, kojim je vijorio vjetar. Bilo ga je sve manje i Mark uskoro dojaše na pašnjak koji se lagano uzdizao. Oluja mu je u lice nanosila mlazeve kiše. Snažan zamah vjetra s glave mu skine šešir i on osjeti kako mu se zategla uzica oko vrata.

— Brže! — vikne konju i podbode ga ostrugama.

Osjećao je kako mu je odjeća od vlage otežala. Uskoro će biti mokar do kože.

— Brže!

Vranca nije trebalo nukati. Pojahali su uz brežuljak, zatim se sručili nizbrdo. Odjednom, konj zanjisti i skrene ulijevo. Mark ga je pustio, pouzdavajući se u vrančev nagon, i uskoro se pred njim pojave obrisi niske kolibe.

Maši se za kolt. Drška je bila mokra i to ga zabrine. Možda su se i meci ovlažili.

Vranac se sam zaustavi pred kolibom.

Mark pogleda prozor, izvana osigurani drvenim kopcima. Kroz pukotinu se probijao trak slaba svjetla.

— Hej! — poviče.

Učinilo mu se da je unutra netko ubacio metak u pušku.

— Tko je to?

— Putnik koji traži sklonište pred olujom — poviče i sjaše.

Kiša se vrancu slijevala niz bokove.

U kolibi je nešto zaškripjelo, onda se otvore vrata. Trak svjetla pruži se preko lokava, po kojima je kiša podizala male vodoskoke.

Odmah je prepoznao ženu koja je u Los Alamosu izašla iz kuće pored poštanske stanice. U rukama je držala pušku.

— Oprostite... — reče i priđe korak bliže. — Iznenadila me kiša...

— Da... — Ona nehotice ustukne. — Kako ste došli ovamo?

— Dolazim iz Los Alamosa.

Žena spusti pušku i pusti ga da uđe, vodeći za uzdu vranca. Mark u kutu ugleda dorata; prepozna konja kojeg je žena uzjahala u Los Alamosu. Priveže vranca uz njega.

— Iz Los Alamosa?

— Da. I vas sam vidio u gradu.

Osmjehne se, ali se odmah iznenadi njezinu pokretu: rukom je stegla vrat kao da joj je odjednom nestalo zraka.

Kiša je ravnomjerno pljuštala po krovu. Marku se učini da se zavijanje vjetra malo stišalo. Ogleda se i spazi ormar, stol i klupu. U pozadini, kod konja, bilo je sijena i željezna crpka ugrađena u slivnik. Iza nje je bilo slame i nekoliko deka.

— Zar ovdje stanujete? — upita, pogledavši ženu.

— Ne — ona zaniječe glavom — ne stanujem. — Pokušala se nasmiješiti, ali bez uspjeha. — I ja sam tu potražila zaklon. — Nastavila je tek nakon kratke stanke. — Jesu li vam u gradu što rekli o meni?

— Nisu. Ona djevojka iz saluna...

— Rosa?

— Da, Rosa. Skrenula je razgovor na vas, ali me nije zanimalo.

— Ah!

— Ljudi o drugima pričaju koje-kakve prijevštine. — Mark sliježe

ramenima — i nikad se ne zna što je od toga istina.

Žena pride stolu nad kojim je visjela svjetiljka, obješena na zardalozici, sjedne na prevrnut sanduk i nalakti se o stol. Svjetlost joj obasja tamnosmeđu kosu. Uza se je nadohvat odložila pušku tipa »henry«.

— Na podnožju brijega imam mali ranč — reče umorno. — Tamo uzgajam nekoliko krava i svakodnevno dovozim mlijeko u grad. Ne zarađujem mnogo, ali za nas je dovoljno... za mene i sina.

— Vidio sam ga, gospodo. Vi se zovete Nelly Moon, zar ne?

— Baš tako! Znači, ipak su vam pričali... — reče gorko, a na rubovima usana ukažu joj se bore.

— Nisu. — Mark skine mokar kaput i objesi ga na ormar.

— Kiša je malo popustila. — Pogledala je prema vratima.

Snažan udarac vjetra potrese kolibom. Kapci na prozoru udare o prozorski okvir.

Mark pogleda prema stropu. Rominjanje kiše po krovu doista je oslabilo. Zatim pode prema prostrtoj slami i sjedne na deku.

— Uskoro ćemo moći krenuti. — Žena ustane.

— Ako koliba nema vlasnika — Mark se nalakti na hrpi slame — ovdje ću prenoćiti.

Zapazio je strah u njenim očima. Ponovo je prstima obuhvatila vrat ali samo na trenutak.

— Kako hoćete — reče suho i krene prema vratima.

Kad je otvorila, zapuhne ih vjetar, zatreperivši plamičkom u svjetiljci. Mark je na svjetlosti što se pružila ispred kolibe ugledao srebrne kapljice kiše. Skine čizme, usta-

ne i pode prema vrancu da ga rasedla.

Žena je već bila zatvorila vrata.

— Pričekat ću još nekoliko minuta. Kiša će uskoro sasvim prestati. Već sam se pobojala da će padati cijelu noć.

— Ako hoćete, otpratit ću vas na ranč.

— Ne — reče prigušeno. — Nije potrebno. Često jašem sama. — Na usnama joj se načas ukaže slab osmijeh. — Uvijek se previše zadržim kod sina. Ponekad krenem na put tek u sumrak. Zna, gospodo Rochester ga podučava.

Mark je u međuvremenu obrisao sedlo i prislonio ga uza zid. Rominjanje kiše postajalo je sve tiše, a nakon nekog vremena sasvim utihne.

— Više ne pada — reče žena i upitno ga pogleda.

Mark se ispruži na slami, sklopivši ruke pod glavom.

— Porječkao sam se s vlasnikom saluna, pa sam napustio grad. Ne preostaje mi drugo već da tu prenoćim.

Nelly Moon pride stolu i dohvati pušku. Zatim pristupi doratu i pušku gurne u navlaku.

Tek sada Mark opazi da je dorat suh, kao i ženin jahači kostim; bilo je očito da je do kolibe dojahala prije nego što je započela kiša.

Nelly Moon dohvati uzde i povede konja prema vratima. Ondje se zaustavi.

— Vi ste ustrijelili Beavera, zar ne?

— Da. Međutim, nisam zato otišao iz grada.

— Naravno. Za njim nitko neće požaliti. Cio je život proveo u prosjačenju, krađi i prevarama.

— Aha! Jeste li i danas u grad dovezli mlijeko, gospodo?

— Nisam. Od mlijeka pravim i maslac i sir.

— Ah, tako!

Ona ga pogleda u oči.

— Jeste li dugo bili u Los Alamo-su, gospodine...

— Carter. Mark Carter. U gradu sam bio samo nekoliko dana.

Osjetio je da oklijeva, kao da se ustručava reći što je naumila. Zatim odgurne vrata i pogleda u noć.

— Više ne kiši.

Mark nasloni glavu na sedlo.

— Laku noć! — pozdravi ga Nelly Moon na rastanku, a u glasu joj zazvuči uzbuđenje.

— Sretan vam put! — odzdravi Mark.

Čuo je kako izvodi konja, zatim je za sobom zatvorila vrata. Uzjahala je i potjerala konja u kas. Topot je uskoro sasvim utihnuo.

• • •

Jahači su pažljivo motrili kuće obavijene tamom. Konje su zaustavili na rubu gradića.

Pričekajmo radije do sutra — reče debeo čovjek kojem je svijetla kosa stršila ispod šešira. Disao je kratko kao da mu je ponestalo daha.

— Zašto? — upita visoki jahač, koji je upravo iz navlake izvukao karabin »remington«.

— Napadnimo kočiju. To će biti lakše.

— Uvijek predložiš nešto glupo — otrese se na debeljka momak s karabinom.

Bob Wanner, bradonja mršava lica, skine šešir i s oboda otrese vodu. Zatim šešir ponovo stavi na

glavu i obriše ruke o kožnati kaput ukrašen resama.

— Ako sve bude išlo po planu, nećemo ispaliti nijedan hitac, a kad stari Grand otkrije što se dogodilo, bit ćemo miljama daleko. Ipak, provjerite oružje... za svaki slučaj. — Okrenuvši se ričokosom mladiću široka lica, reče: — Lex, pokaži mi torbu.

Lex Sumner skine sa sedla torbu i otvori je. Wanner u nju zaučue ruku i zadovoljno zaklima glavom:

— Meci su suhi. Nabijte oružje, a po nekoliko metaka stavite u džepove.

Mac Morris, nizak čovjek, snažnih i širokih ramena, izvadi iz torbe desetak metaka, pažljivo ih razgleda i odmakne se s konjem da bi mjesto ustupio drugom.

Za njim se povede Lewis Cohler, zatim ostali.

Već su bili zaobišli napuštenu kolibu na rubu gradića u kojoj je nekad stanovao mrtvozornik. Pojahali su duž porušena zida uz groblje, zatim između grobova obraslih korovom.

— Grad je osuđen na propast — reče Lewis Cohler.

— Zato smo i došli.

— Možda će se baš zato zainatiti. — Cohler obriše znoj s čela. — Da pokažu da još nisu propali, da nisu gori od drugih.

Mac nestrpljivo odmahne rukom.

— Ne pričaj gluposti. Ako napadnemo kočiju, svakako će doći do pucnjave.

Mac podbode konja i potjera ga preko trošne ograde na drugom kraju groblja. Ondje ga zaustavi i zagleda se u niz kuća kojima su se primakli odostraga.

— Kočijaš je opasan momak — reče kad mu se ortak približio. — Zacijelo spava.

— A sudac?

— Njega se ne moramo plašiti. Star je kao Metuzalem. Inače bi već odavno bio odmaglio. — Mac zadovoljno protrlja ruke. — Dvadeset dvije tisuće dolara! Krenimo!

Pojahali su zajedno, trudeći se da budu što tiši. Kad su dojahali iza poštanske stanice, Bob Wanner podigne ruku. Zaustavili su konje i osluhnuli.

— Sve je u redu — reče. — Nabijte koltove.

Izvuče iz korica kolt, isprazni ga, pažljivo obriše krpom i nabije suhim mecima. Cohler učini isto, a Morris nabije i pušku.

— Jeste li spremni?

— Jesmo — promrmlja Lewis.

— Možemo početi. Nadam se da svi tvrdo spavaju.

— Važno je da stari Grand spava kao zaklan. To nam je rekao njegov sin — dobaci Cohler. — Pa ipak, imam čudan predosjećaj.

• • •

Bob Wanner sjaše i krene nogostupom, s koltom u ruci i ogledajući se na sve strane.

Lex Sumner i Ty Zane pazili su da ih netko ne iznenadi slijeva i zdesna. Ulica je bila prazna i oni mahnu Wanneru.

Odjednom, u konjušnici zarže konj. Sumner i Zane priskoče konjima i dlanom im prekriju nozdrve. Wanner tiho opsuje i oprezno krene prema vratima poštanske stanice. Trenutak pričeka, zatim tiho pokuca.

Odmah se začuju koraci; netko je prilazio vratima.

Pokuca još jednom: Dva puta kratko. Netko okrene ključ u bravi i otvori vrata. Wanner se zagleda u mršavo lice Sama Granda.

— Je li sve u redu? — šapne iz tame Zane.

Wanner nestrpljivo mahne ortaku, mladića s vrata gurne u kuću i upita promuklo:

— Gdje je novac?

— Ja...

— Štooo?

— Možda... nismo sve dobro isplanirali — promrmlja mladić zbunjeno, progutavši slinu.

— Sad je prekasno, momče. — Wanner se naceri. — Dakle, gdje je novac?

— U blagajni. — Sam pokaže iza pregratka. — Ključ je u ladici pisaćeg stola.

— Eto vidiš. — Wanner iskrivi usne u pakosnu grimasu. — A da bi sve naoko bilo kako valja... — Wanner se još jače iskesi i mladića snažno udari po bradi.

Sam zaglavinja, zamalo ne srušivši peć, i svali se na pod.

Wanner osluhne. U kući se ništa nije pomaklo. Zatim priđe mladiću, malo ga pridigne i ponovo spusti na pod.

Bradonja zareži, podigne dasku na pregratku i pogledom potraži pisaći stol. Jedva ga je razaznao u tami. Oprezno pođe prema njemu, pazeći da nepotrebnim štropotom ne izazove buku.

U ladici pronađe ključ. Pođe prema blagajni i uskoro napipa bravu.

— Bob!

Wanner se trgne i pogleda kroz prozor.

— Netko dolazi! — upozori ga Zane.

Wanner opsuje, gurne ključ u bravu i okrene ga.

S ulice odjekne pucanj.

Bradati bandit već je bio otvorio blagajnu i u nju gurnuo ruku, grozničavo tražeći novac. Napipa neke papire i nestrpljivo ih baci na pod.

Napolju grune još jedan hitac, zatim netko poviče nešto što pljačkaš u poštanskoj stanici nije razumio.

— Evo ga! — promrsi zadovoljno napipavši dvostruku torbu vezanu širokim remenom.

— Hajdemo, Bob! — začuje Zane.

Konji zanjištaše.

Wanner zgrabi torbu i potrči prema vratima. Pucjava se pojačala. Netko ih je gađao puškama. U nekim kućama bila su upaljena svjetla, a na pedesetak metara nazirale su se tamne prilike. Svaki čas bi bljesnuo plamičak.

Zane i Sumner već su bili uzjahali i pucali na ljude koji su, privučeni pucjavom, istrčali iz kuća.

— Pripazi na onog kod konjušnice! — poviče Sumner.

Wanner potrči na cestu. Iznad glave zafijuče mu metak i zabije se u drveni zid. Jedan prozor rasprsne se u paramparčad. Wanner se u jednom skoku nađe u sedlu i, prebacivši torbu pred sebe, mahnito podbođe konja. Drugi su razbojnici već jahali prema groblju. Sumner se okrene u sedlu i pripuca na čovjeka koji se s puškom u ruci pojavio iza drvene ograde.

Pucjava se pojačala. Zaneov konj odjednom bolno zarže i sruši se na prednja koljena, a jahač poleti kroz zrak i tresne o zemlju.

— Ty! — poviče Sumner, no prijatelj mu se nije pridizao. Ostao je na zemlji.

Wanner se trgne. Metak mu je okrnio ruku. Okrene se i ugleda Sumnera, kako se neodlučno osvrće za Zaneom.

— Jaši dalje, natrag ne možemo! Prokletstvo! Ovi su opasniji nego što smo mislili.

Netko otvori vrata kuće s desne strane.

Ne oklijevajući Wanner opali na čovjeka koji se pojavio na pragu. Za sobom začuje tresak vrata.

Već su dojahali do ruba grada i ugledali drugu dvojicu kako galopiraju preko groblja. Oko njih su još zviždukali meci.

— Ako nas budu progonili, nema nam spasa — poviče Sumner.

— Do kolibe ćemo izdržati. —

Wanner zabije konju ostruge u slabine.

Uskoro ih proguta noć.

III

Jace Boise, naizmjenice stolar i šerif Los Alamosa, pride nepomičnom pljačkašu, odgurnuvši nogom pušku.

— Ovaj je onesviješten — reče visoki kovač.

Alois Mapes, mirovni sudac, koji je kolt zatakao za pas, nadnese se nad bezivotno tijelo.

— Negdje sam ga zacijelo vidio — reče, podižući se i uspravivši glavu. — Vjerojatno na nekoj potjernici.

Odjednom im pažnju privuče lik što je isteturio iz poštanske stanice.

— Napaaad! — poviče Sam.

Za njim iziđe stari Grand.

— Šerife, orobili su blagajnu!

Boise pogleda za banditima.

Sam zaglavinja na ulicu i zaustavi se u lokvi prljave vode.

Boise mu priđe i upita:

— Kako se to dogodilo?

— Netko je pokucao na vrata — promuća mladić, pogledavši uplašeno oca. — Već sam bio legao. Kad sam čuo drugo kucanje, pomislio sam da je možda nešto u vezi s kočijom. Ona, naime, kreće prije svanuća.

— Na konje! — poviče šerif. — Lamp, ponesimo momka u zatvor.

— Kako su razbojnici saznali da će im se pokušaj isplatiti?

Sudac Mapes zamišljeno je promatrao Sama Granda.

— Ne znam. — Sam sliježe ramenima.

Alois Mapes svrne pogled na onesviještenog pljačkaša, kojega su Boise i kovač podigli, i lupi se po čelu.

— Sjetio sam se! Momak se zove Ty Zane i član je družine Boba Wannera.

Sam se trgne kao da ga je netko ošinuo bičem, ali to nitko nije opazio.

Potjera se već počela okupljati. Nadolazili su građani, vodeći konje. Boise i kovač odnijeli su zlikovca u kuću koja je šerifu služila kao ured i zatvor. Kad se vratio, Boise poviče:

— Jeste li mi doveli konja?

— Evo ga.

— Krenimo, ljudi. Moramo ih uhvatiti prije nego što zađu u brda. Ondje je teško slijediti tragove.

Projahali su glavnom ulicom poput viora. Prljava voda pod konjs-

kim kopitima štrcala je na sve strane. Sam Grand se okrene.

— Zašto nisi upitao tko kuca, Same? — upita ga mirovni sudac.

— Ne znam.

— Znači, jednostavno si otključao vrata.

— Tako je. Preda mnom je bio neznanac. Prije nego što sam mogao podići uzbunu, momak me sredio. Ničega se više ne sjećam. Kad sam se osvijestio, ležao sam kraj peći. Ugledao sam oca...

— Tako je — potvrdi upravitelj poštanske stanice. — Momak je zacijelo imao dovoljno vremena...

Sudac klimne, okrene se i pođe ulicom. Pred šerifovim uredom zastane, proviri kroz osvijetljeni prozor i iza debelih rešetaka ugleda zatvorenika.

Zatim uđe, gurnuvši laktom vrata. Na njih se nasloni, promatrajući zatvorenika. Ty se maločas osvijestio. Ugledavši nepoznata čovjeka, trgne se i ustukne do zida u dnu ćelije. Mapes priđe do rešetaka i upita:

— Kako je, Zane?

— Odakle me poznajete?

— Stol mi je pun potjernica, a među njima je i tvoja.

Zane sjedne na ležaj.

— Od koga ste saznali da u poštanskoj stanici ima novaca?

Zane se počeo po potiljku, ponovo ustane i priđe rešetkama. — Saznali smo... tako...

— Sutra ćeš nam ispričati sve redom.

...

Mark se trgne iza sna. Probudio ga je sve bliži topot. Oko njega je bilo mračno kao u rogu, ali on se odmah sjeti jučerašnjeg dolaska u kolibu i razgovora s mladom že-

nom. Onda začuje nepoznat glas kako govori:

— Nema ništa ljepšeg od krova nad glavom.

Zaškripe vrata. Kolibu ispuni bljedeta svjetlost, a na pragu se pojavi čovjek. Začuju se koraci, sve bliži. Vranac zarže.

— Bob, netko je ovdje! — poviče netko vani.

Sve se načas utiša. Mark je jedva razabrao lice čovjeka koji je ušao u kolibu. Došljak kresne šibicom i plamičak mu obasja bradato lice.

— Uđite, samo je jedan — poviče bradonja preko ramena. — Mac, upali svjetiljku!

Šibica se ugasila i Wanner kresne novom. Netko napipa svjetiljku i upali je. Svi su ušli u veliku, nisku prostoriju, vodeći za sobom konje.

Mark opazi kako se konjima koža isparava a tetive na nogama podrhtavaju.

— Vraški vam se žurilo — reče, ustajući s ležaja.

Pridošlice se zgledaju. Mark pođe prema čovjeku s bradom, a pogledom prijeđe po drugim drugima.

— Poznaješ nas? — upita bradonja i naceri se.

— Ne — Mark Carter skupi obrve — ne sjećam se da sam vas ikad sreo.

— Mučni glavom! — Wanner se iskesi..

— Pa... nekako ste mi poznati...

Bradonja zaklima. Drugi priđu i u polukrugu opkole Marka.

— Odakle dolaziš?

— Iz Los Alamosa. — Mark ugleda na jednom nabijenu torbu; momak ju je upravo skidao.

— I mi dolazimo odande — reče Wanner, cerekajući se i prihvati torbu koju mu je pružio ridokosi mla-

dić. — Samo smo načas svratili u grad...

— I odmah odmaglili — nadoda Mark.

— Momak je bistar. Vođa družine izmijenio pogled s ortacima. Svi su se osmjehnuli.

— Tu ćemo se malo odmoriti — reče nizak muškarac širokih ramena.

— Pa ponovo put pod noge — dobaci mu Mark. — Što brže, to bolje.

Cohler ga pogleda pažljivije. Zatim mu u pogledu bljesne.

— Prepoznao sam ga!

— Odakle? — Wanner iznenadeno skupi obrve.

— Iz Bear River Cityja. Zove se Mark Carter. O njemu se govori da je naumio popraviti ovaj naš griješni svijet. — Cohler svoje riječi prati šupljim smijehom.

— Daj mi kolt, Carteru! — Wanner ispruži ruku. — Više ti neće biti potreban.

Mark se nasloni na zid. Sumner pogleda Wannera, a na usnama mu se pojavi preziran osmijeh.

— Momak si umišlja da s nama četvoricom može sam izići nakraj.

— Hajde, Carteru, budi dobar i poslušaj me — podrugljivo će Wanner. — Ovaj smo se put trudili da sve prođe bez neprilika. Ne prisiljavaj nas da te pošaljemo pod zemlju.

— To bi nam doduše podiglo cijenu... onu na potjernici. — Sumner se iskašlje.

— Sad za nas nude samo osam stotina dolara. — Morris iskrivi usne i stane čizmama razbacivati slamu.

Mark se u hipu sjeti potjernice iz Santa Fea, upravo kad se Sumner bacio na njega. Ipak pravodob-

no skloni glavu u stranu i zlikovčeva šaka pogodi zid. Mark mu hitro zabije šaku u slabine i Sumner jaukne, savivši se napola.

Mark obrati pažnju napadaču s lijeve, ali ga istoga časa Wannerova šaka pogodi u sljepoočnicu. On zatezura, spotakne se o sedlo i sruši na pod.

— Ja ću ga dokrajčiti — reče hrpav glas.

Na potiljku osjeti napadačev vrući dah i tada mu se nešto teško sruči na glavu.

Kad se osvijestio i okrenuo na leđa, ugleda nacerena lica. Sumner je Wanneru pravo dobacio nekakav revolver... Njegov kolt!

Čovjek koji je stražario pred kolibom napeto se zagleda u daljinu i poviče:

— Dolaze, Bob!

Dohvatite puške — naredi Wanner, okrene se i potrči prema vratima. — Ugasite svijetlo.

Banditi se odmaknu od Marka, zgrabe puške prislonjene uza zid, a Cohler ugasi svjetlo.

Topot je bio sve glasniji. Mark je čuo kako je netko puškom razbio okno na prozoru.

— Pucajte! — poviče Wanner.

Marku se učinilo da će prasak kolibu raznijeti na komadiće. Čuo je bolno njištanje ranjena konja i jauk pogođena čovjeka.

— Pucajte!

Kolibom se prolomi druga salva. Plamen suknu iz cijevi obavijenih barutnim dimom.

Mark se pridigne na lakat, zatim na koljena. Podigne svoje sedlo i oprezno se počne primicati konjima. Pljačkaši su bili zaokupljeni borbom: ispaljivali su salvu za salvom.

Vani netko jauknu, zatim drugi nešto poviče.

— Povlače se! — poviče Summer pobjedonosno.

— Pucajte za njima! Zašto ste prestali? — otrese se Wanner na ortake.

Pucnjava je uplašila konje. Nervozno su tapkali kopitama, istežući duge vratove. Mark se neometan došulja do svog vranca i prebaci sedlo preko njegovih leđa. Banditi su i dalje neumorno ispaljivali metak za metkom.

Mark zaobiđe konje, proviri kroz prozorčić i začuje Sumnera kako viče: — Uskoro će svanuti. Za jedan sat.

— Sklonili su se za onaj brežuljak — dobaci Cohler, vireći napolje.

— Odande se neće pomaći — reče Sumner. — Kako bi bilo da pokušamo...

— Još ne — usprotivi se bradati vođa bandita.

— Konji su se odmorili. — Sumner ga iskosa pogleda.

— Premalo. — Wanner zaniječe glavom. — Pričekajmo još četvrt sata.

— Hoćemo li se dokopati bregova? — zabrinuto će Mac Morris.

Wanner klimne, zureći u jutarnje sivilo.

— Ako im još jednom dobro potprašimo.

Mark odjednom ugleda kako mu se netko približava. Čovjek mu se zaustavi nadohvat ruci i Mark na licu osjeti vruć dah.

— Pomislit će da si naš — reče mu Cohler.

Mark shvati da je iznenađenje propalo.

— Imaš lijepa konja — nastavi Cohler. — Nije samo lijep već i odmoren.

— Uzalud se trudiš, Lewise — oglasi se Wanner iz tame. — Konj nam je potreban za nešto drugo.

— Štooo?!

Mark ugleda drugu tamnu priliku kako se primiće. Čuo je korake i zveckanje ostruga.

— Konj je odmoren i brži od naših. Što misliš, tko će iskoristiti tu prednost?

— Prokletstvo, na to nisam mislio, Bob. — Cohler se lupi po čelu.

— Idući put dobro promisli prije nego što nešto izvališ. — Wanner se okrene na peti i vrati do prozora.

Jedan pljačkaš ponovo opali kroz prozor i Mark na trenutak ugleda Cohlerovo lice. Oni napolju uzvrate paljbom i nekoliko se metaka zabije u trule balvane.

Wanner se vrati za minutu-dvije, zajedno sa Sumnerom. Zamišljeno se podboči pred zarobljenikom, pa upita:

— Što da uradimo s tobom?

Sumner se odmakne u stranu i, prije nego što je Mark išta mogao poduzeti, snažno ga dohvati sa strane. Zatetura unatrag, zdesna ugleda drugog napadača i pokuša ga udariti u bradu, no Sumner se istoga časa svom težinom sruči na njega. Marku se učini kao da mu je netko slomio sva rebra a ledima mu prođe oštra bol. Netko ga šakom tresne po bradi i on glavom udari o pod. Pred očima mu zaplešu vatreni krugovi, a nakon novog udarca izgubi svijest.

IV

Kad se osvijestio, na usnama osjetiti krv, a u glavi kao da mu je netko udarao desecima čekića. Začu šumove, koji su postajali sve glasniji. Odjednom se sjeti svega što se zbilo.

Šumovi su se pretvorili u zvukove. Jasno je razabrao riječi:

— Ondje je jedan. Možda je mrtav, ili je samo ranjen. — Nisam čuo da je itko jauknuo — oglasi se drugi poznatim glasom; kao da ga je već bio čuo. — Pa to je...

Mark zatrepće očima, jer ga zabljescu svjetlost iz svjetiljke što ju je u ruci držao čovjek kojega je već gotovo zaboravio.

— Hej! — reče Porter, vlasnik saluna u Los Alamosu, a na licu mu se pojavi širok osmijeh. — Kakvog li iznenađenja!

Kovač klekne pored Marka mjereći ga stisnutim očima.

— Sad mi je sve jasno — reče Porter.

— Što? — Kovač podigne pogled.

— Sad znamo tko ih je o svemu obavještavao.

— Grom i pakao! — opsuje kovač, ustane i zgrabi rukom držak kolta.

— Bio je pred salunom kad je stigla poštanska kočija — nastavi Porter. — Zato mu se toliko žurilo, da sve što prije ispriča prijateljima. Sve je jasno, zar ne?

— Naravno — suglasi se kovač. — Šteta što Beaver nije bio brži. Pokvario bi momcima posao.

Mark se pokuša pridici, ali mu visoki kovač stavi čizmu na grudi.

— Potraži užad. — Porter odloži svjetiljku na pod.

Kovač Hayes skine nogu s Markovih grudi.

— Polako, Carteru. Ne trudi se uzalud. Sudac će ti postaviti nekoliko pitanja kad za to dođe vrijeme. Zacijelo će se i on s nama suglasiti da je to suvišan posao. Bio si s njima i zato ćeš visjeti.

— Evo lasa. — Porter pride, pakosno se osmjehujući. U ruci je visoko držao namotano laso.

Kad se ponovo pokuša pridici, kovač ga više nije ometao. Zarobljenik se zagleda u nož kojim je Hayes odrezao komad užeta. U međuvremenu, Porter mu oduzme kolt.

Mark ustane i ugleda pred kolibom vranca. Nekoliko metara od vrata, licem okrenut zemlji, nepomično je ležao neki čovjek, a iza njega dva ubijena konja. Mark pomisli na bandite koji su, vjerojatno, uspjeli odmagliti u brda. Većina progonitelja zacijelo je pošla za njima.

— Ja s time nemam nikakve veze — pokuša se opravdati.

— Naravno, sreo si ih slučajno... i tome slično — naruga se Hayes. — Ruke na leđa!

Vlasnik saluna odmakne se u stranu.

Mark je znao da mu ne vjeruju nijednu riječ. Htio je potrčati prema vratima, ali ga kovač snažno udari u leđa. Učinilo mu se da ga je konj dohvatio kopitom. Zatetura i sruši se na pod.

Gorostas zadovoljno zareži, približi se i nogom ga prikuje za pod.

— Okreni se! — naredi mu Porter.

Oklijevao je samo trenutak i Porter ga nogom udari u rebra. Čvrsto stegne zube, da ne bi vrisnuo od boli.

Okrenuli su ga potrbuške i začas mu na leđima vezali ruke, a onda i noge. Kovač se uspravi i zadovoljno protrlja ruke, a Porter s poda podigne kolt i pažljivo ga razgleda.

— Hej, pogledaj!

Hayes mu pride i pogleda kolt.

— Više nema nikakve sumnje.

— I on je pucao na nas.

— Sve je jasno. — Na kovačevu licu pojavi se izraz zadovoljstva.

Mark je vezanih ruku i nogu sjedio naslonjen na zid.

— Dolazel!

Topot je postajao sve glasniji. Ugledao ih je na brežuljku; jahali su polako, na oznojenim konjima.

— Vraćaju se neobavljena posla.

— Hayes prekune u bradu.

Stigli su do kolibe i sjahali. Po licima im se vidjelo da je potjera završila neuspjehom.

— Pogledaj koga smo uhvatili — vikne Porter šerifu Boiseu. — Iznenadio si se, zar ne?

Šerif sjaše posljednji, s oznojena konja s kojeg se pušila para, i ostavi uzde da se vuku po zemlji. Polako pride Marku i pred njim se zaustavi.

— Momak mi se još otprije nije svidao. Ne volim profesionalne kartaze, a ni ljude koji brzo povlače kolt.

— Pronašli smo ga u kolibi.

— Je li ranjen?

— Čini se da nije. — Porter se ugrize za usnu. — I on je član bande, u to nema sumnje. U grad su ga poslali da izvidi ima li u blagajni novca. — Vlasnik saluna prijeđe pogledom po umornim licima oko sebe i nastavi: — Sada znam zašto je tako naglo odmaglio uoči oluje.

Boise čučne i zagleda se u vezana čovjeka.

— Porter laže — promuklo će Carter, premda je vidio da je šerif o svemu već bio stvorio sud. — Htio je da kartam za njega. Na vama se htio obogatiti, ali ja nisam pristao.

— Jeste li ga čuli? — Porter se naceri. — Momak ima bujnu maštu, nema šta.

Boise razvuče usne u grimasu. Ustane i odrješito naredi:

— Prebacite ga preko konja.

Dva čovjeka priđu, podignu ga, odnesu do vranca i prebace poprije-ko preko sedla. Zatim mu opasač privežu za jabuku na sedlu.

— Natovarite i mrtvaca — reče Boise. — Neka dvojica pojašu jednog konja.

Ubrzo krenu. Mark osjeti mučninu, krv mu je udarila u glavu a kopča opasača urezala se u meso.

Sišli su u preriju i potjerali konje u kas. Drmuckanje na sedlu postalo je neizdrživo. Grčevito je stisnuo zube, da zatomi bol.

— Stanite! — odjekne zapovijed.

Oni na čelu znatiželjno su se ogleдали.

— Posjednite ga u sedlo — naredi Boise. — Pred suca mora stići živ.

...

Premda je bilo rano kad su ujahali u Los Alamos, već je bilo vruće. Kad su zaustavili Markova vranca, zabljescu ga sunce. Pred poštanskom stanicom stajao je Sam Grand s ocem, a malo dalje sjedokosi sudac, koji je nakon nekoliko mjeseci napokon imao posla.

Iz saluna iziđe Rosa i nasloni se na zid. Na licu joj se ukaže lak osmijeh, kao da je događaji nimalo nisu iznenadili.

— Odvedite ga u zatvor!

Mark pogleda suca, koji se ne pomače s mjesta.

Jedan čovjek sjaše, priđe Marku i odveže remenje kojima su mu noge bile vezane za stremenje.

— Sjaši, Carteru!

Mark vezanim rukama prihvati jabuku na sedlu i spuzne s konja. Netko mu u leđa pritisne kolt i promrsi:

— Naprijedi!

Prešli su cestu, koja se na jutarnjem suncu već bila osušila od jučerašnje kiše, popeli na nogostup dvjema stubama izlizanim od dugogodišnje upotrebe i ušli u šerifov ured, kojem su vrata bila samo prislonjena.

Za rešetkom je stajao Ty Zane i Mark se odmah sjeti da je i njegovo lice vidio na potjernici u Santa Feu.

Šerif se okrene okupljenim građanima koji su ih dopratili do zatvora.

— Raziđite se i podite kućama. — Zatim rukom mahne sucu. — Pridite, suče. — Zajedno su pošli prema vratima. — Naravno, momak će sve zaniijekati.

Čovjek koji je dopratio Marka iziđe na ulicu, a šerif i sudac uđu.

— Sjednite, Carteru — naredi šerif i pokaže klupu iza zid.

Mark posluša.

Boise baci na stol kolt i okrene se sucu.

— To je njegov kolt.

— Je li iz njega pucano?

— Pucao je na nas.

— Tko je utvrdio?

— Porter i Hayes, kad su ga pro-našli na podu kolibe.

— Što on kaže? — Sudac kimne prema zatvoreniku.

— Ne priznaje da je iz njega pucao. — Šerif se osmijehne. — Kaže da su mu ga pljačkaši oduzeli.

Sudac se nšeta malom prostori-
jom. Zatim zastane po srijedi, zaba-
ci crni haljetak i prste zabije u iz-
reske prsluka. Nakon nekog vreme-
na pogleda zatvorenika i upita, po-
kazujući na Cartera:

— Poznajete li ga, Zane? Je li
vas on obavijestio o novcu?

Mark se zapljli u pljačkaša, koji
se naceri i odgovori:

S ulice dopre žamor.

Sklonite se da odnesemo mrtva-
ca! — poviče netko. — Boise će se
postarati za lijes.

Začu je se plač.

— Umirite se, gospođice Mercier!
Ocu ionako ne možete pomoći.

Utjeha nije koristila i ženski se
plač pojačao. Mark opazi kako
Alois Mapes gleda kroz prozor. Na-
borano lice mu se namršti i ukruti.

Sudac se ponovno okrene Zaneu.

— Ostajete li pri izjavi da vas je
on obavijestio o dvadeset tisuća dola-
ra?

— Da, gospodine suče.

— A vi, Carteru, i dalje tvrdite
da Zanea ne poznajete?

— Vidio sam ga samo jednom, i
to na slici.

— Gdje?

— U Santa Feu, prije nekoliko
tjedana

Alois Mapes se iskašlje.

— A jučer ste iz grada navodno
otišli...

— ... jer se nisam htio kartati za
Portera — prekine ga Mark. — On
mi je ponudio udio od onoga što bih
prilikom kartanja dobio.

— Doista! — Sudac začuđeno po-
digne obrve. — Porter to poriče —
nestrpljivo će šerif. — Ja moram

na posao, suče. Za ovaj posao ne
dobijam ni centa. Ako više nemate
pitanja, ja ću ga zatvoriti. Ili... hoće-
te li slučaj odmah riješiti?

— Štol?

— Pa dobro. — Šerif se počeo
iza uha. — Ali, što dulje odlazemo,
troškovi se povećavaju. Zatvorenike
valja hraniti.

Učinilo se da je starac narastao
za cijelu glavu.

— Sudit ćemo mu prema propisi-
ma — izjavi odrješito.

Boise ustane i dohvati svežanj
ključeva, sudac izvuče kolt, a Mark
ustane premda to nitko nije zatra-
žio.

— Zane, pođi k zidu i okreni se —
zareži Boise.

Zatvorenik posluša. Šerif priđe
ćeliji, otključa rešetku i povuče je
k sebi. Sudac mahne koltom.

Mark je još oklijevao.

— Djevojka iz saluna Rosa...bila
je prisutna kad mi je Porter ponu-
dio da radim za njega. Pitajte je.

— Učinit ću sve što je potrebno
kad za to dođe vrijeme — reče su-
dac i ponovo mahne koltom.

Mark uđe u ćeliju, a šerif za njim
zalupi vratima i okrene ključ u bra-
vi.

Zane se okrene. Ruke je zabio u
džepove a na licu mu se pojavi po-
drugljiv osmijeh. Mark se jedva
suzdržao da mu ne skoči za vrat.

— Eto — reče Boise odlazeći —
odavde ne mogu pobjeći.

Zatvore se i druga vrata.

Mark se nasloni na rešetku i po-
gledom prijede po uskoj prostori-
ji. Lijevo i desno uza zid bila su dva
ležaja. Zatim podigne pogled prema
pljačkašu, koji se još smješkao, na-
alopjen na bijelo okrećen zid.

— Zašto si slagao, Zane? — upita Mark muklo.

— Da sam rekao bilo što drugo, ne bi mi povjerovali. Oni traže čovjeka koji nas je obavijestio o plijenu. Mi se nismo smjeli pojaviti u gradu.

— I zato ste se poslužili nekim mještanimom.

— Dobro pogađaš.

— Tko je to bio?

— Pogađaj i dalje.

Zane se naceri. — Razumijem.

— Što razumiješ?

— Momak se namršti. — Nadaš se da će ti ovdašnji ortak pomoći. On je u gradu, zar ne?

— Pomoći će nam obojici.

Mark pođe prema desnom ležaju, sjedne, iz džepa izvuče kesu s duhanom i počne savijati cigaretu.

Zane se spusti na drugi ležaj, ne skidajući pogleda s prstiju koji su vješto savijali cigaretu.

— Ponestalo mi je duhana. Zapravo, sve su mi oduzeli. Čudno, tebi su ga ostavili.

Mark stavi cigaretu u usta, a kesu s duhanom vrati u džep. Zatim povuče dim i otpuhne ga prema stropu.

Pljačkaš je nervozno grickao usne.

— Vratit ću ti milo za drago. Kad se dočepam kolta, tebe ću ostaviti ovdje.

— Kolta? — Mark podigne pogled. — Ma nemoj.

— Vidjet ćeš.

— Tko će ti ga dati?

— To te zanima, je li? Postaješ nervozan.

Mark povuče dim, ne skidajući pogleda s bandita. Odjednom, Zane ustane i pođe prema njemu. Ustane

i Mark, baci cigaretu i zgazi je petom.

S pljačkaševa lica nestane osmijeha. — Daj mi duhana! — zareži.

— Uzmi ga sam.

Zane nasrne, ali se Mark vješto odmakne u stranu i lijevom ga rukom udari u rebra. Napadač zatetura natraške i sruši se na ležaj. Mark se okrene, priđe rešetki i zgrabi šipke.

Napolju su se čuli povici. Odjednom nešto tresne na pod. Mark se brzo okrene i ugleda Zanea kako se saginje.

Na podu je bio kolt!

Pljačkaš ga je već dohvatio, uspravi se i natraške povukao k zidu. Podrugljivo se smiješio.

Markovu pažnju ponovo zaokupi žamor na ulici. Napeto osluhne, ali uzalud: nije razumio ništa od onoga što se vani događalo.

Zane zategne kokot i uperi kolt. No, Mark se hladnokrvno nasloni na zid, kao da ga se sve ne tiče, i nehajnim glasom reče: — Pucanj će se čuti u cijelom gradu, pa od iznenađenja neće biti ništa. — Pođe prema momku, u čijim je očima bljesnula prijetnja.

Zane je bio zadihao, lica prekrivena krupnim graškama znoja.

— Učiniš li samo korak... otići ćeš u pakao!

Mark pogleda protivnika. Taj će najprije povući obarač, pa tek poslije o svemu razmisliti, pomisli, i natraške zakorači prema rešetki.

— Pobjeći ćemo zajedno — odlučno će Zane. — Dvojica imaju više izgleda nego jedan. Osim toga, bit će uvjerljivije.

— Kako to misliš?

Zane pokaže na kolt.

— Odmah će im biti jasno odakle nam oružje.

— Povjerovat će da je moj?

— Točno. Ljudi poput tebe... kartajući i ortaci pljačkaša... moraju računati sa svačime. Sjetit će se da te nisu valjano pretresli, inače bi ti oduzeli i duhan. Oni nas mrze, a tebi nikada neće oprostiti što si ih oćerupao prilikom kartanja.

— Ulog je bio neznatan.

— Bez obzira na to. Osim toga, u gradu si ustrijelio čovjeka.

— Ne zaboravi, — u dvoboju. — Mark se namršteno zagleda kroz prozorčić. — O meni su stekli pogrešno mišljenje.

— Možda, ali ipak će biti najbolje da pođeš sa mnom.

— Zašto?

Zane se osmjehne, gladeći revolver.

— Njime ću prokrčiti put pa makar postrijeljao pola grada. A nakon toga, ako te zateknu u ćeliji, znaš što te čeka. Zar nisi čuo šerifa? Svima se žuri da te objese po kratkom postupku.

Na nogostupu su se čuli koraci i Zane hitro gurne kolt u džep. Kad je netko zadihano potrčao porèd prozora, priljubi se uz zid, užarenih očiju.

— Još ću pričekati. Uskoro će se svi okupiti na groblju, a Boise će poslati nekoga da naš pričuva. On vjeruje da će me Bob pokušati osloboditi.

— A Bob ni ne pomišlja na to.

— Možda misle da sam poginuo — Zane se namršti — Sletio sam s konja i ostao na zemlji. Ne mogu im zamjeriti. Zacijelo su pomislili da sam gotov. — Izvadi kolt iz džepa. — Ali, Boise će za svaki slučaj poslati čuvara.

Napolju ponovo odjeknuše povici.

— Na vješala s njima. — poviče netko.

Zane se trgne i rukavom obriše znoj s čela.

— Kad se vrate s groblja, nitko ih neće moći zaustaviti. I Boise će biti s njima. Čini se da jedino sudac misli drugačije.

Mark se okrene i pogleda u šerifov ured. Znao je da Zane govori istinu. Kad sahrane poginula sugrađanina, obuzet će ih mržnja i potisnuti sve druge osjećaje. Vjerojatno će im biti sasvim svejedno što misli sudac Mapes.

...

— Gospođice Lang, jeste li čuli ili i niste? — upita sudac motreći rido-kosu djevojku ispod spuštenih vjeđa.

— Nisam. — Rosa zaniječe glavom.

— Hoćete li još jedan viski? — upita vlasnik saluna iza šanka.

— Hoću. — Mapes je oštro promatrao debeljka, zasukanih rukava.

Porter natoči čašu, a sucu nije promaklo da su mu prsti zadrhtali. Možda je to od naporna jahanja, pomisli i stavi novac na šank.

— Ja častim, gospodine suče — nakloni se Porter.

— Ja uvijek plaćam ono što naručim. — Mapes se zapilji u sugovornika. — Znači, ostajete pri prvobitnom iskazu da je Carter lagao?

— Naravno! — Pitanje je Portera tobože iznenadilo, malne uvrijedilo. — I Rosa vam je rekla da tako nešto nisam rekao.

— Ona samo tvrdi da o tome ništa ne zna. Starac dohvati čašu, ne skidajući pogleda s djevojke, koja se zbuni i obori pogled. — Možda ipak nešto krije.

— Ja ništa ne znam! — Rosa podigne glavu i suca ošinu pogledom.

— Polako, gospođice! Čovjek se lako nađe u stisci i onda je teško dokučiti što zapravo misli.

— Ali... suče... — uznemiri se Porter i poluglasno prekune. — Zar mislite da ja...

— Nije važno što ja mislim, Porteru, — Mapes ga oštro pogleda — pa se okrene djevojci. — Roso, vi ste ovamo došli iz Bear River Cityja, zar ne?

— Jesam. Bilo je to odavno.

— Znam. Zašto ste to uradili?

— Zašto vas to zanima?

— Tek tako. — Sudac sliježe ramenima. — U Los Alamosu nije dugo bilo djevojke poput vas. U nas se ne može mnogo zaraditi. Nije li tako?

— To se vas ne tiče! — Porter se zajapuri.

Sudac ispije piće i bučno spusti čašu na šank. Uto iza njega zaškripe vrata, zatim i trošne daske na podu. Sudac pogleda u ogledalo iza šanka i prepozna Sama Granda.

Zadihani mladić nalakti se o šank, bubnjajući po njemu prstima.

— Viskil

Porter klimne i dohvati bocu, a Sam se okrene sucu. — Je li istina, suče, da je Carter razbojnički jatak?

— Zane tako kaže, a i druge pojedinosti potkrijepljuju tu sumnju.

— Sad mi je sve jasno.

— Što to?

— Upoznao sam mnogo kartaša, gospođine Mapese, — mladić zaklima glavom — ali sam uvjeren da nijedan nije nadmašio Cartera.

— Pa, što?

— U Los Alamosu nije mogao doći do izražaja. I još nešto: sreo

sam ga pred salunom kad je odlazio iz grada i znate li što mi je dao kad sam zatražio da zaigramo još jednom? Pedeset dolara. Onoliko koliko je od mene dobio na kartanju.

— Jeste li čuli?

Porter se zagleda u suca.

Mapes polako stavi na šank kovani novac.

— To znači da ovamo nije došao da nas operuša — reče mladić.

— Šta je pedeset dolara za profesionalnog kartaša? — Porter odmahne rukom. — Udio u plijenu zacijelo mu je bio mnogo veći. A opljačkano je dvadeset pet tisuća! — Krčmar se piskutavo nasmije. — Ali, Wanner mu je pokvario račune. Zacijelo se predomislio.

Mapes se okrene Samu.

— Kako je Carter saznao da je kočijom dovezen toliki novac? Možda se netko izbrbljao nakon dolaska kočije.

— Možda — potvrdi Sam Grand. — Uostalom, vijest se uskoro proširila gradom.

Sudac se okrene djevojci i pogleda je ispod oka.

— Jeste li i vi čuli da netko spominje novac?

— Nisam. Kad sam izašla, kočijaš je već bio ušao u stanicu.

Mapes sa šanka pokupi sitniš i stavi ga u džep.

— Kad će banditi biti pogubljeni? — upita Porter.

— Pogubljeni!? — iznenadi se sudac.

— Sve je jasno. — Krčmareve oči ljutito sijevnu. — Zašto još čekamo?

— Polako, Porteru! — reče Mapes podigavši ruku. — Nitko još nije osuđen. Ne vidim razloga zašto bismo žurili. Brzopletima proma-

knu greške, a ja neću pogriješiti, gospodine Porteru. Uostalom, vjerojatno će nam poslati saveznog šerifa Wells Farga.

Sudac se okrene i iziđe, a Porteru na licu zaigra mišić.

— Još jednu — reče Grand. — Roso, hoćeš li ti jednu?

— Hoću, Same. Hvala.

Mladić klimne, a Porter natoči dvije čaše i gurne ih preko šanka. Sam mu dobaci novac, dohvati čašu i reče:

— Požurite Porteru. Nemam vremena.

Gostioničar iz ladice izvadi sitniš i pruži ga mladiću.

— Kamo ti se žuri? — zanimalo je djevojku.

— Moram odnijeti pismo. Stiglo je jučerašnjom poštom, a namijenjeno je nekom farmeru na obroncima Sangre de Cristoa.

— Ah, tako. — Djevojka prinese čašu ustima i otpije jedan gutljaj. — Je li istina da si nekada kao pratilac s puškom u ruci sjedio pored kočijaša?

— Jesam. Radio sam svakakve poslove. Ali, to je bilo prije nekoliko godina.

Sam ispije viski i gurne čašu u posudu za ispiranje. Nešto promrm-lja u znak pozdrava i iziđe.

Rosa ga otprati zamišljenim pogledom.

— Momak je uzrujan. — Gostioničar zaklima. — Možda mu se žuri da ne zakasni na predstavu.

Zatim prasne u smijeh, ali se odmah uozbilji ugledavši Rosino smrknuto lice.

— Što ti je, do djavola?

— Zbog tebe sam lagala. — Ona mu uzvratila pogled.

— Pssst!

— Možda to jednog dana kažem sucu, Porteru. No, znaš li zašto sam to uradila?

— Zbog sebe, djevojko. — Zjapurio se, sijećući očima. — Ne zaboravi to!

— Da mogu ostati u tebe, prokletog lopova.

— Jer se bojiš.

— Da, bojim se. — Ona obori pogled.

— Jer si zamijesila nešto u Bear River Cityju zbog čega si morala pobjeći. — On prstom pokuca po mjedenoj ploči. — To mi je odmah bilo jasno, draga. Zar misliš da sam blesav?

Rosa podigne pogled. — Što imaš protiv Cartera? On je čestit momak koji se bez valjana razloga nikom ne zamjerava.

— Mislio je samo na svoju korist. Kartajući s njim, ljudi su zaboravljali da su u salunu. Promet mi je opao, a on je, do đavola, morao uvidjeti da tako dalje ne može. — Krčmar natoči čašu i nadušak ispije piće.

— Porteru! — djevojka mu se unese u lice. — uvjerena sam da se i ti bojiš.

— Ja...

— Prisilio si me da lažem i da-bogda od te se laži udavio. Ako mu se išta dogodi...

— Štooo? — poviče Porter kad je djevojka usred rečenice zašutjela.

— Pazi da do toga ne dođe.

— Ako ne budeš dobra, zlato, pobrinut ću se da ti netko zavrne vratom. — U očima mu sijevne prijetnja. — Saznat ću zašto si odmaglila iz Bear River Cityja.

Rosa problijedi kao krpa, a na Porterovu se licu pojavi pakostan osmijeh.

V

Sijedi starac priđe prozoru i pogleda ljude okupljene na ulici. Svjetina se u međuvremenu bila smirila. Mapes se nervozno užeta oskudno namještenom prostorijom. Došavši do ćelije, pogleda Zanea i zamisli se. Zločinac se iskašlje suho i nervozno. Mapes se odjednom okrene Marku Carteru:

— Zašto ste Grandu vratili novac? Dobili ste ga u poštenoj igri, zar ne?

— Jesam, ali sam mu obećao re-vanš, a obećanje nisam mogao održati.

— Porter i djevojka nemaju pojma o ovome što tvrdite.

— Zar i Rosa?!

— I ona.

Mark zaklima, namrštivši se.

— Porter ju je na to prisilio.

— Kako to mislite? — Sudac u čudu podigne obrve.

— Zacijelo je prije dolaska u Los Alamos uradila nešto što je tišti, a Porter je to saznao.

Sudac ugrize donju usnu, zatim pogleda Zanea, kojem se ponovo vratila sigurnost. Na licu mu je ponovo titrao osmijeh. Međutim, kad je pred zatvor stigla povećana grupa građana, među njima i žena, smiješka nestane, a oči mu poprime zabrinut izraz.

Začu se hrapav glas.

— Što li to Boise radi s lijesom? Prokleta je pripeklo.

Odgovori mu mrmljanje nestrpljive gomile.

Mapes se iznenada okrene Zaneu.

— Kamo su odjahali Wanner i družba?

— Ne znam — Momak sliježe ramenima i blijedo se osmijehne. — O tome se prije akcije nismo dogovarali. Zar ne, Carteru?

Mark osjeti uporan pogled sjedokosog starca. Odjednom ga obuzme želja da upozori na kolt u Zaneovu džepu, ali to ne učini iz straha da ne upropasti posljednju priliku što mu je preostala. Bilo mu je jasno da starac neće moći dugo obuzdati one napolju.

— Znači, ni jedan od vas ne zna kamo su krenuli?

— Gospodine Mapesu! — poviče netko s ulice. — Boise je napravio lijesove. Dođite!

Mark ponovo osjeti uporan pogled.

— Carteru, razmislite još jednom. Budete li i dalje šutjeli, neću vam moći pomoći.

— A to ste doista htjeli?

Mapes se zagleda u zatvorenika iza rešetaka, zatim zaklima, okrene se i izađe. Ljudi krenu ulicom, ostavljajući za sobom oblak prašine.

Zane prigušeno opsuje, zatim iz džepa izvadi kolt i okrene mu bubnjić.

— Tko ti ga je ubacio? — upita Mark, naslonivši se na rešetke.

— Prijatelj, naravno.

Mark pogleda prema pritvorenim vratima šerifova ureda. Ako netko uskoro ne dođe da na njih pripazi, od Zaneova plana neće biti ništa. Odjednom osjeti da je i njega obuzelo nespokojstvo. Nervozno je gric-kao usne.

Naposljedku se pred zatvorom začuju koraci, Zane se trgne i gurne kolt u džep. Osoba dođe do vrata i tu se zadrži nekoliko sekundi, zatim ih širom otvori.

— Napokon! — Zaneu lakne.

Čovjek je zatvorio vrata i Mark u njemu prepozna vlasnika saluna Portera. Neizvjesnosti odmah nestane. Ugledao je mlohavo lice i podmukao osmijeh.

— Čim sahrane mrtvace, Carteru — reče Porter, osmjehujući se — pozabavit će se i vama. — Zatim zahihota piskutavo.

— Prljava svinjo! — reče Mark otegnuto. — Jednog će im dana biti jasno da ste uvijek mislili samo na vlastitu korist, da se obogatite na njihov račun.

— Što hoćeš od mene? — Porter se prestane smijati. — Zane je priznao da si ti razbojнике upozorio na novac. Jedino je to važno.

— A zašto je Rosa lagala? — Mark stegne željezne šipke.

Zane se iz pozadine primakne rešetki. Porter ne odgovori na Markovo pitanje, nervozno odmahne rukom i priđe prozoru.

Zane je još oklijevao.

Zašto, pomisli Mark. Možda se boji da se svi još nisu okupili na groblju.

Porter ih pogleda preko ramena.

— Morat ćeš priznati, Carteru da te činjenice terete. Nazovimo ih slučajnostima, no ipak ih je malo previše.

— Jesu li stigli na groblje? — upita Zane.

— Hej — gostioničar ga iznenađeno pogleda — zar se tebi žuri!? — Nekoliko žena prođe pored zatvora. Porter se široko osmjehne. — Morat ćeš se strpjeti još sat, pa i više.

Momak se ramenima nasloni na rešetku. Na čelo mu izbiju krupne kapi znoja. Porter se ušeta prostorijom, zabivši ruke u džepove i zviždukajući poznatu pjesmicu.

Zane izvadi kolt i zategne kokot.

Porter se zaustavi usred pokreta. Prepoznao je zvuk.

— Što kažeš na to? — naruga mu se zločinac, pobjedonosno se osmjehujući. — Uzmi ključ i pazi što radiš, inače ću pripucati. — Kako se Porter još nije oporavio od nemila iznenađenja dometne: — Požuri sel — i gurne kolt kroz rešetke.

Gostioničar mu se okrene, lica blijeda poput krpe.

— To vam neće pomoći — nesigurno će. — Čut će vas oni na groblju.

— Neće pomoći ni tebi — iskeši se Zane. — To nam je jedina prilika i nećemo je propustiti.

Porter je drhtao cijelim tijelom. Pogled mu se napokon zaustavi na ladiči pisaćeg stola.

— Što još čekaš? — zareži Zane.

Gostioničar se uplašeno trgne. Kad se kažiprst na okidaču počeo polako savijati, usklikne:

— Ne pucaj! — Podigao je ruke, ne skidajući užasnuta pogleda sa smrtonosne cijevi.

— Donosi ključ. — Zane mahne koltom — Brzo!

— Odmah. — No činilo se da ga noge ne slušaju, jer je ostao na mjestu, kao ukopan u zemlju.

— Brzo! — jače usklikne Zane, ponovo mahnuvši koltom.

Odjednom Porter živnu. Priskoči stolu, izvuče ladicu i dohvati svežanj ključeva. Kad se okrenuo prema rešetkama lice mu je bilo obliveno znojem.

Zane stupi korak unatrag, ali je kolt i dalje bio uperen u gostioničara.

Porter se zaustavi ispred ćelije, oklijevajući.

U gradu je bilo upravo neugodno tiho.

— Požuri! — zapišti razdražljivo bandit — inače ću izgubiti strpljenje.

Porter drhtavim prstima gurne ključ u bravu i okrene ga.

— Natrag! — naredi Zane oštro.

Gostioničar se povuče, korak po korak, sve do pisaćeg stola, na koji se nasloni. Zane nogom gurne vrata ćelije i ona tresnu o rešetke. Zatim iziđe iz ćelije i prigušeno se nasmi-je muškarcu koji je dršćući piljio u uperen kolt.

— Ne pucajte! — zavapi i podigne ruke uvis, premda to nitko od njega nije tražio.

— Ne boj se. Ja pucam samo kad moram. Okreni se!

I Mark je već izišao iz ćelije. Vidio je kako se Porter okrenuo, a Zane ga koltom snažno udario po potiljku. Gostioničar se bez glasa skljoka na pod.

— Odspavat će najmanje pola sata — zadovoljno promrmlja zločinac i okrene se. Uperi kolt u Marka i prasnu u grahotan smijeh.

— Ako te netko čuje?

— Što da radim s tobom? — Zane se odmah uozbilji. — Posavjetuj me ako znaš.

— Opališ li, ljudi će prije stići do konja od tebe.

— Okreni se!

Mark odriječno potrese glavom, na što Zane spusti kolt, okrene se i pođe prema vratima. Polako ih otvori i izviri.

Mark pogledom potraži svoj kolt. Zacijelo je u ormaru, pomisli. Pljačkaš je bio zaokupljen onim što se događalo na groblju i nije obraćao pažnju. Mark otvori ormar i s klina skine opasač s koltom. Opaše se, izvучe kolt iz korica i počne ga nabijati.

— Stani!

Zane pođe prema ormaru da uzme svoj opasač. Pri tom je užalud pokušavao s leđa prići Marku jer se bio naslonio na zid, mirno nabijajući kolt.

Odjednom skoči, no, Mark je spremno dočekao napad. Glavu je vješto odmakao u stranu i, ispustivši kolt, šakom pogodio napadača u bradu. Zane jaukne od boli i poleti preko stola. Vješt看 skokom ponovo se nađe na nogama, ali ga Mark već dohvati drugim udarcem, koji ga odbaci do zida.

Mark s poda pokupi kolt, odvagne ga u ruci i reče:

— Ostavjt ću te ovdje, pa reci šerifu i sucu tko vam je otkucao ono o novcu.

Još dok je govorio Zane skoči prema prozoru, vješto se prebaci na trijem i potrči. Koraci su zatutnjali po trošnim daskama nagostupa.

— Stani!

Mark jurne na vrata i ugleda Zanea kako zamiče za ugao. Potrči za njim koliko su ga noge nosile, ali na uglu ga dočeka iznenađenje: momku ni traga ni glasa, kao da je propao u zemlju.

Požuri dalje. Iza kuće naiđe na živicu i preskoči je, slijedeći jasne tragove na zemlji. Vodili su u konjušnicu, koje su vrata bila širom otvorena. Tu uspori i izvучe kolt. Tada u polutami ugleda sjenu i jur-nu unutra.

Zane ga dočeka s letvom u ruci. Visoko zamahne i baci je prema Marku, koji se pravodobno sagne, pa letva uz prasač udari u praznu drvenu kutiju. Momak jurne u napad, ali ga Mark odbaci među konje, koji se uskomešaju.

Pljačkaš ustane i zatetura. Kosa mu je bila puna slame. Mark ga udari bez ikakve opomene i momak se ponovo nađe pod konjskim nogama. Konji zaržu i povuku se u drugu kut pregratka, a Zane se više ne pomače.

Mark potraži vranca, na zidu nađe obješeno sedlo i uvjeri se da je vinčesterka u kožnoj navlaci. Osedla konja, budno motreći na sve strane da ga netko pri poslu ne iznenadi.

Zane se pomakne, a zatim pridigne na lakat. Polako ustane i, kao da se ništa nije bilo dogodilo, pođe prema svom konju i počne ga sedlati.

Pogledi su im se sreli samo na trenutak i baš tada tišinu poremeti prasak.

Netko je opalio u ogradu, a konji u pregradama se ponovo uzvrpolje.

— Trista mu gromova! — poviče Zane. — To je Porter.

Odjeke i drugi hitac.

— U pomoć! — začu se povik.

Mark snažno stegne kolan, namjesti uzde, pa izvede vranca iz staje.

Porter je stajao nasred ulice, bjesomučno ispaljujući hitac za hicem. Odnekud su se čuli glasovi uzbuđenih ljudi.

Zane, koji je potrčao za Cartrom, tek tada shvati da nije naoružan. Uzjahao je konja i mahnito ga potjerao iz dvorišta, psujući u sav glas.

Mark istodobno uzjaše vranca i potjera ga za Zaneovim. Odostrag, dok je pognut u sedlu obilazio trošnu ogradu iza konjušnice, čuo je viku i pucjavu. Pogleda preko ramena i u prašini iza sebe ugleda nejasne siluete. Pucjava nije prestajala. Osjeti kako mu je jedan

metak prozviđao pored glave, a drugi se zabio u zemlju ispred njege, podigavši oblatic prašine. Sagne se još niže nad vrančev vrat i podbode ga u oštar kas, zatim u galop. Konj zarže i pojuri poput strijele.

Zane je upravo preskakao ogradu kadli jaukne, zalamata rukama i sruši se s konja.

Vranac preskoči ogradu i Mark ugleda momka nepomična na zemlji. Konj bez jahača otkáže puteljskom ulijevo. Mark nastavi preko prerije zakrivene oskudnim raslinjem. Što dalje od kuća, bila mu je jedina misao. Za njim su još pucali, ali tako daleko meci više nisu dosizali. Pa ipak, nije mislio na predaš. Znao je da šerif neće odustati od potjere.

Ponekad bi se osvrnuo, ali iza sebe nije vidio ništa što bi ga zabrinulo. Na opasnost ga je tek nakon desetak minuta upozorio oblak prašine u daljini. Potjera!

Već je zašao među brežuljke i put se počinjao uspinjati, ali strme stijene. Sangre Cristo Rangea bile su još daleko; učini mu se da im se nimalo nije približio.

Nakon pola sata uspori. S vrančeve se kože pušilo, ali je opasnost na neko vrijeme bila otklonjena. Potjera je daleko zaostala, probijajući se krševitim kamenjarom najnižih planinskih obronaka.

Vranac ujaše u dolinu, laganim kasom je prijeđe i počne se uspinjati blago zaobljenim brežuljkom. Mark se sjeti kolibe u koju se bio sklonio pred kišom i misao mu zakupe žena koju je ondje bio zatekao.

Zašto mu je jasno dala do znanja da je nepoželjan? Zašto je htjela da

on što prije odjaše? Zacijelo je zna-
la nešto što ju je uznemirivalo.

Na vrhu se osvrne. Daleko iza
sebe ugleda progonitelje, kako zami-
ču za polje kaktusa. Podbođe konja
i potjera ga nizbrdo. Kopita su uvis
izbacivala prašinu koja je svjetluca-
la na žarkom suncu.

...

Sunce je već zalazilo kad su pro-
gonitelji dojahali do strmih stijena
Sangre de Cristo Rangea. Kopita su
udarala o granitno tlo, podižući
male vodoskoke sivožuta pijeska.
Brežuljak zdesna bio je pokriven
niskim kaktusima, a ponegdje bi
se u udubini stijenja vidjelo i os-
kudno grmlje.

Progonitelji su bez oklijevanja uja-
hali u kanjon koji se polako uspi-
njao i kojeg su litice postajale sve
strmilje. Konje su zaustavili tek na
visoravni.

— Da odahnemo? — predloži net-
ko.

Kovač se okrene na stranu kojom
su došli. Zatim sjaše i umirujuće
potapša šarca po oznojenu vratu.

— Sudac je zaostao u kanjonu.

I šerif je sjahao, tražeći po tlu
tragova.

— Ništa! — promrmlja nezado-
voljno.

— Zacijelo su tamo — promuklo
če Porter i pokaže prema istoku —
brišući oznojeno čelo. — Inače bi
Carter pošao drugim smjerom.

— Momci se zacijelo kriju u brdi-
ma — dobaci netko.

— Ili su produžili, a on žuri da ih
dostigne — reče kovač, zureći namr-
šteno u daljinu.

Boise se vrati svom konju i dohva-
ti uzdu.

— Uskoro će se smračiti, a trago-
va ni za lijek.

— Možda nas je ovamo namjerno
namamio — kovač redom pogleda
ostale — a poslije će udariti dru-
gim smjerom.

— Ja predlažem da ne odustane-
mo — odriješito će Porter.

Iz kanjona ispod njih odjekne rza-
nje.

— To je sudac!

Porter razočarano spusti pušku.
Boise ga pogleda podrugljivo. —
Odande Carter nije mogao doći.

Sudac je dojahao na visoravan i
zaustavio konja. Tu sjaše, ukočenih
nogu, i reče:

— Porteru, pripazite da vam puš-
ka slučajno ne opali.

Vlasnik saluna promrmlja nešto
kroza zube i gurne pušku u navla-
ku.

— Hoćemo li produžiti ili ćemo
se vratiti? — upita Boise. — Odluči-
mo to odmah.

— Carter je pošao k svojim —
reče Mapes. — Dojahao je dovde da
ih nađe. Pokušajmo i mi. U Los
Almosu ne bismo uradili ništa koris-
no.

— Dobro — suglasi se šerif i prvi
uzjaše. Drugi se šutke povedu za
njim.

Vodio ih je preko visoravni, za-
tim kamenitom jarugom koja se
spuštala sve dublje. Jahali su oprez-
no, jer je tlo bilo neravno, puno
rupa i pukotina.

Kad je i posljednji zamakao za
stijenje, Carter iziđe iza kamene
gromade čudna oblika što se podiza-
la iza visoravni. Topot se postupno
gubio u daljini. Nakon nekog vre-
mena počne silaziti strminom, hva-
tajući se za izbočine i korijenje, i
spusti na visoravan. Zatim pogleda
u duboki klanac, okrene se i potrči
kanjonom kojim su dojahali progo-

nitelji. Nakon stotinjak metara dođe do uske pukotine u stijenu. Uzani puteljak strmo se uspinjao do kotline okružene vrletnim pećinama. U njoj je vranac mirno pasao oskudnu travu. Mark ga uzjaše i potjera kotlinom do uske jaruge djelomično obrasle niskim grmljem.

VI

Kad je sišao u ravnicu, već se bilo smračilo. Kraj mu nije bio poznat i bilo je teško pronaći put u Sangre de Cristo Range.

Pogledom prijeđe po širokom prostranstvu obasjanom mjesečinom. Visoki kaktusi saguaro doimali su se poput sablasnih sjena. Negdje iza njih bio je Los Alamos, grad u kojem te noći nije bilo muškaraca; svi su se bili pridružili potjeri.

Pomisli na Rosu i zaklima glavom. Ništa mu ne bi pomoglo da je prisili neka kaže istinu. Sa Zaneom je pobjegao iz zatvora i time potvrdio njihovo mišljenje da je kriv.

Iz razmišljanja ga prene jezovito vučje zavijanja. Nasumce je tjerao vranca obroncima prema jugu. Nakon pola sata na putu mu se ispriječi visoka stijena i on skrene prema zapadu, da je zaobiđe. Nakon nekog vremena ponovo je jahao prema jugu.

Tada zastane na ulazu u dolinu koja je s tri strane bila okružena granitnim stijenama. U daljini ugleda slaba svjetla.

Kuća!

Oprezno krene dalje i nakon desetak minuta ugleda tamne obrise malog gospodarstva. Svjetlost je

dopirala kroz dva prozora i otvorena vrata, pred kojima su bili jahači. Začuo je glasove, ali od svega ništa nije razumio.

Brzo sjaše i vrancu dlanom pokrije nozdrve, pa ga polako povede putem kojim su došli, tražeći pogledom prikladno skrovište. Napokon pronađe pukotinu zaklonjenu grmljem, kroz nju povede konja i ondje ga ostavi.

Kad se vratio, jahači su još bili pred kućom, no sada je na vratima stajala neka žena. Prišuljao se bliže i pritajio, zaklonjen kamenom. Provirivši prepozna ženu:

Nelly Moon!

— Znači, nitko nije dolazio? — oštro upita šerif.

— Nitko, gospodine Boise.

— Zločinci su u blizini, gospodo — začuje se glas suca Mapesa. — Ako hoćete, ostavit ćemo dva čovjeka da vas zaštite.

— Hvala, gospodine suče, ali neće biti potrebno. Nemam ništa što bi ih privuklo, pogotovo nakon uspjele pljačke.

Zavlada tišina. Onda se Boise okrene Mapesu.

— Vaš prijedlog da ih ovdje potražimo nije urodio plodom, suče. Pođimo dalje.

— Dobro — suglasi se sjedokosi muškarac.

— Kako vam je palo na um da ih tražite u mene? — Žena se zagleda u suca.

— Ne smijemo propustiti nijednu mogućnost, gospodo.

Mark opazi da su se konji uskomešali i skutri se iza kamena. Koža na sedlima je zaškripjela, zatim odjeknu topot, koji uskoro utihnu u daljini. Klekne i zagleda se za jaha-

čima, a zatim pogleda prema kolibi. Žena je još stajala na otvorenim vratima. Kolebao se da izađe iz zaklona i pođe prema kući, kad mu do ušiju dopre prigušen smijeh. Istodobno se pred jednim prozorom pojavi muškarac.

— Sjajno si to izvela, Nelly!

Odmah je prepoznao glas. Bio je to Bob Wanner, čovjek za kojim tragaju žitelji Los Alamosa.

Pred kolibom se pojave još dva muškarca. Žena se okrene i uđe u osvijetljenu prostoriju.

Wanner se nasmije glasnije nego prvi put. Grohotan smijeh odjekne dolinom, odbijajući se od okolnih pećina. Zatim i on uđe u kolibu.

— Ovdje se možemo odmoriti do mile volje — reče jedan od one dvojice. — Bez ikakva rizika.

— Zašto sve to? — Nezadovoljno će drugi. — Pitam se što tu zapravo tražimo?

— Ovdje smo na sigurnom, to je najvažnije, Mac. Bob je uvjeren da će nas posvuda tražiti. On misli kako valja pričekati da se uzbuđenje slegne i slučaj zaboravi.

— Kad pomislim na sav taj novac, odmah se uzrujam. — Drugi tiho opsuje.

— Prokletstvo, pa i sam znaš da moramo jahati nekoliko stotina milja prije nego što ujašimo u neki grad i počnemo trošiti novac.

— Naravno...

Obojica uđu u kolibu. Za sobom su ostavili otvorena vrata.

Iza Marka odjednom zapucketa grančica. Zadržao je dah, ne pomačnuvši se, no pucketanje se ponovi i on na leđima osjeti tvrd predmet. — Ustanil!

Posluša. Pritisak na leđima nije popustao.

— Brže, Kreni!

Zaobišao je kamen, osjećajući na leđima pritisak cijevi.

Toga trenutka iz kolibe izađe jedan pljačkaš i napeto se zagleda prema njima.

— Hej, što se događa?

— Zamisli, Mac — poviče čovjek iza Marka. — Uhvatio sam ovoga kako se prikrada kući. Naletio mi je pred pušku.

Glasovi su privukli i dvojicu bandita iz kuće. Odgurnuli su onog s vrata na stranu.

— Dovedi ga ovamo, Lewise — naredi Wanner.

— Naprijed!

— Pojačan pritisak puščane cijevi natjera Marka da ubrza korak. Svjetlo kroz otvorena vrata, načas ga zabljesne. Kad je ponovno otvorio oči, ugleda lice obraslo bradom: Wannera.

— Kakvo iznenađenje, Carteru! Već smo bili pomislili da su te momci iz Los Alamosa uhvatili. A kad tamo, ti zdrav i čitav.

Mac Morris se naceri podrugljivo. Lex Sumner zaobiđe Marka, priđe mu odostraga i izvadi mu kolt iz korica.

— U kolibu!

Mark osjeti snažan udarac u leđa i učini kako mu je bilo naređeno. Prekoračivši prag, za dugim stolom ugleda Nelly Moon. Gledala ga je zabezegnuto.

— Dobra večer! — pozdravi je.

Žena naglo ustane, priđe zidu i prekrije lice rukama.

Cohler gurne Marka u kolibu, sve do stola. Wanner se okrene Lewisu.

— Mac, vrati se na svoje mjesto i dobro otvori oči. Lex, stani kod vrata!

Kad se Lewis izgubio u tami, Lex Sumner zatvori vrata i nasloni se na njih. Cohler se tada odmakne od Marka, spustivši pušku.

Žena se okrene od zida i drhtavim prstima prijeđe preko čela. Cohler odloži pušku pokraj vrata i nasloni se na zid.

Wanner zaobiđe Marka i sjedne za stol. Zapiljio se u neočekivana došljaka.

— Hajde, pričaj!

— O čemu? — Mark ga pogleda skupivši obrve.

— Ne pravi se lud. Znaš što nas zanima.

— Kako je u Los Alamosu?

— Naravno. Što se dogodilo poslije našeg odlaska? I, drugo: što ti tražiš ovdje?

— Pa, čuli ste maločas. — Mark se osmijehne. — Šerif je sve lijepo objasnio gospođi Moon.

— Pa — Wanner nestrpljivo zabubnja prstima po stolu — po što si ti došao?

Mark je smišljao prikladan odgovor. Wanner se naceri i s klupe na stol baci tešku torbu.

— Novac? Ljudi iz Los Alamosa nemaju pojma što im se događa pred nosom, ni desetak milja od grada. — Wannerovo je lice bilo ozareno zadovoljnim smiješkom. — Oni su budale, Carteru. Zar bi im vratio novac da ga se nekako dočepaš?

— Novac je njihov.

— Nisi mi odgovorio na pitanje. Bi li im vratio novac? — Wanner se namršti.

— Bih. — Mark pogleda trojicu pljačkaša. — Ali, vas ima previše.

Wanner se nalakti o stol i zapilji u njega stisnutih očiju.

— Ljudi koji realno ocjenjuju svoj položaj obično su vrlo opasni. A ti si jedan od takvih, Carteru. Zbog tebe je potjera njuškala oko kolibe.

— Pružila nam se prilika i mi smo pobjegli. Netko nam je u ćeliju ubacio kolt. — Mark iskosa pogleda ženu.

Nelly Moon i vođa družbe izmijenile poglede; u njenom se pojavi strah.

— Znači, tako! — reče Wanner klimnuvši. — Netko vam je ubacio kolt. Daljel

— Netko se zacijelo uplašio da će ga Zane odati. To bi se, vjerojatno, dogodilo.

— I građani bi se vraški iznenadili da su te ubili prije nego što bi Zane propjevao, zar ne?

— Vjerojatno. Tko je ubacio kolt u ćeliju?

— Ne postavljalj glupa pitanja. — Bradonja nehajno odmahne rukom. — To za tebe ionako nije važno.

— Ti si ionako već mrtav — oteg-nuto dobaci ričokosi Sumner.

Žena se odmakne od zida i poviše:

— Ne dirajte ga!

— Što se ti miješaš?! — Wanner iznenađeno podigne glavu.

— Ako ga ubijete, odjahat ću u grad i svima reći istinu.

— Što ti je, Nely? — Bradonja polako ustane. — Smiri se.

Ona mu se zapilji u lice.

— Prevarili ste me!

— Kako?

— Za sobom ste ostavili leševe, a obećali ste mi da do toga neće doći.

— Već sam ti sve podrobno objasnio. — On raširi ruke, kao da se ispričava. — Promakla se greška, i

to ne našom krivnjom. Netko je u najnezgodnijem trenutku izišao iz konjušnice. Uostalom, nadam se da ti je jasno da se više ne možeš povući.

Mark pogleda ženu. Grčevito je stiskala prste, a u očima joj se pojavile suze.

Prostorija je bila namještena trošnim pokućstvom. U kutu je bio ormar kojem su vrata visjela na jednoj šarci, pokraj prozora ručna crpka, a uz nju slivnik na zardalim šipkama. Na zidovima su na kukama visjele haljine. Sve je odavalo krajnje siromaštvo.

Wanner je već bio sjeo.

— Dobro znaš da nismo htjeli pucati — zareži Sumner — ali su nas one budale prisilile.

— Tako je — pridruži mu se Cohler. Zatim mu se pogled zaustavi na Marku. — Što ćemo s njim?

— Šta nam preostaje... — Sumner skupi obrve. — Zao mi je, Carteru, ali druge nema. Protiv tebe osobno nemamo ništa, ali u pitanju je naša sigurnost... razumiješ...?

— Naravno — Mark se naslu osmijehne.

Nelly Moon rasklopi stisnute prste i ruke opusti niz tijelo. Wanner je pogledom prelazio s jednog lica na drugo.

— Opomenula sam vas! — procijedi žena kroza zube.

— Zaboga, Nelly, što ti je?

— Ako ga ubijete — glas joj je bio tih, ali mnogo uvjerljiviji nego maločas — doista ću odjahati u Los Alamos i svima reći što se dogodilo.

— Jesi li pri sebi?! — Wanner se nagne naprijed.

— Uviđam da sam pogriješila. — Žena se umorno nasloni na zid. —

Mislila sam samo na Jimmyja... a i na sebe.

Mark ugleda suze, koje su joj potekle niz lice. Dvije su kapnule na grubu haljinu i na njoj ostavile dvije mrljice.

— I, što onda?

Žena podigne glavu i pogleda vođu pljačkaša očima zamagljenim od suza.

— Ako ga ubijete, odjahat ću u Los Alamos. Ja to više ionako ne mogu podnijeti.

Nastala je tišina, ispunjena nape-tošću. Mark neprimjetno pogleda prozorište. Bili su dovoljno veliki da se kroz njih baci napolje. Staklo i truli drveni okviri neće izdržati udarac i on će se otkotrljati na dvorište. A onda će ga progutati noć. No, mora čekati pravi trenutak, kad oprez dvojice čuvara popusti.

Pogleda ih preko ramena i odmah mu postane jasno da mu plan neće uspjeti. budno su motrili svaki njegov pokret.

— Ja se ne šalim — nastavi Nelly Moon prijetecim glasom. — Uradit ću ono što sam rekla.

— Zar misliš da ćemo te tek tako pustiti? — Ridokosi Sumner počeo se po neobrijanu licu.

Ona ga pogleda u lice.

— Morat ćete ubiti i mene.

— Mi nikada nismo ženu... — Wanner ne dovrši rečenicu.

Ponovo je zavladao tajac. Sumner se nervozno premještao s noge na nogu, a Cohler, naslonjen na zid, češao se po bradi. Wanner se poigravao nožem, lupkajući drškom po stolu.

— Što to niste uradili? Ubili ženu? — upita Nelly, sijevajući po-

gledom. — Zenama se služište kao alatom kad se za to ukaže prilika.

— Umukni! — zagrmi Bob Wanner i lupi šakom po stolu.

— Valjda od nas ne očekuješ da ćemo te pustiti u grad? — upita Lewis Cohler.

— I ti ušuti! — odbrusi mu bradonja. — Ona mora u Los Alamos.

— Kako to... mora? — Cohler ga začuđeno pogleda.

Wanner zaklima glavom kao da nešto objašnjava djetetu.

— Što će se dogoditi ako se za dan, dva ne pojavi u gradu?

— Pa...!

— Posumnjat će da nešto nije u redu, zvekane. Ona ih redovito opskrbljuje mlijekom i maslacem. Jesi li sada shvatio?

— U pravu si — suglasi se napokon debeli bandit, prolazeći prstima kroz kosu boje slame.

Mark rukama dohvati stol. Znao je da više ne smije oklijevati ni trenutka. Wanner je smišljao način kako da umiri Nelly Moon.

Vranac je zacijelo još u usjeku među stijenjem. Samo da nekeko izakne iz kolibe! Napolju, zaštićen tamom, lako će se snaći.

— Prokletstvo! — zareži Sumner, zamahnuvši stisnutom šakom. — Otkad nam žene naređuju što da uradimo, Bob? Ovamo smo došli jer nam je bila potrebna.

— Ja znam najbolje zašto smo došli ovamo — nabusito će Wanner.

Cohler priđe ženi i pred njom se raskorači. Mark u njenim očima zamijeti strah.

Vrata su bila slobodna.

— Jezik za zube, Nelly! — zaprijeti rđokosi prigušeno. — Iz igre

više ne možeš iskočiti. Tko jednom kaže A, mora reći i B.

Mark snažno gurne stol uvis i iznenadenog Wannera na trenutak priklješti uza zid. Zatim se naglo okrene i ugleda Cohlera, kako se sprema skočiti. Sumner, koji je načas napustio stražarsko mjesto kod vrata, jurne da bi bjeguncu prepriječio put.

— Držite ga! — zaurla Bob Wanner, podižući se ispod srušena stola.

— Nećeš... — poviče Cohler.

Iduća mu je riječ zapela u grlu, jer ga je Mark snažno udario po bradi i odbacio u kut. Sumner nešto poviče, a Wanner, psujući u sav glas, podigne stol i gurne ga na njegovo mjesto.

Mark ramenima nasrne na vrata, a kad pod naletom popuste, istrči pred kolibu, nastojeći zadržati ravnotežu. Međutim, nije pretrčao ni desetak koraka kad ga nešto lupi po leđima. Zatetura, pa padne, ispruži koliko je dug i širok.

Nešto je pokraj njega tresnulo o zemlju. Otвори oči i ugleda pušku. Ispruži ruku da je dohvati, ali tada ugleda prljave čizme.

— Što još čekaš, Lex? — poviče netko.

Začuju se užurbani koraci. Mark je bio spreman na najgore.

— St. ni!

Prema njima je tržao Morris, mašući puškom.

— Netko dolazi!

— Trista mu gromova! — opsuje Sumner. — Što da radimo?

— Unesite ga u kolibu! — zapovijedi. Wanner s praga. — Ovaj put ga dobro vežite.

Mark otvori oči. Leđa su ga strahovito boljela. Čizma je nestalo, ali se pojavi ruka i podigne pušku.

— Ustaj, Carterul

VII

Sjedio je naslonjen na zid, gledajući kroz otvorena vrata. Jahač je zaustavio konja i sjahao.

To im je jatak, pomisli i pokuša se pomaći ulijevo, da bi ga vidio, ali ga spriječi bol u leđima.

— Je li netko posumnjao? — upita Wanner.

— Nije. Rekao sam im da farmeru u obližnjoj dolini nosim poštu. To i inače radim, pa moja odsutnost neće izazvati radoznalost.

— Dobro. Ali, zar već nisi morao biti u gradu?

— Još ne.

— Uđi!

Sumner, koji se ramenom naslonio na vrata, odmakne se u stranu. Wanner uđe u kolibu, a za njim Sam Grand, sin upravitelja poštanske stanice.

— Pa to je... — iznenadio se mladić, ugledavši vezana čovjeka. Upitno pogleda Wannera, ali ga Morris gurne u leđa i za njim zatvori vrata.

— Jesi li se iznenadio? — naceri se Cohler došljaku.

Debeljko je bio naslonjen na zid, ni metar od mlade žene.

Wanner postavi stol na pravo mjesto i sjedne na klupu.

— Što će on ovdje? — upita Sam Grand nesigurno, pogledavši Marka, a zatim vođu družine.

— Čega se plašiš? — naruga mu se Cohler. — Zar ne vidiš da je vezan?

— Ne brini, momče — umiri Wanner došljaka. — On nam ne može nauditi.

— Ali... ako ipak nekako stigne u Los Alamos i tamo ispriča što je vidio... — Grand obriše znoj s čela.

— Ne boj se, Sam. — Wanner se nasmije. — Carter nikada neće stići u Los Alamos, kad bi i htio. Mi ćemo se za to pobrinuti. Osim toga, nitko mu ne bi povjerovao.

— Ako je tako...

— Zašto si došao? — Wanner se uozbilji. — Dobro znaš da je to opasno. Za sve nas.

— Zašto? — Sam iznenađeno podigne obrve — Po svoj dio plijena, naravno. — U mladićevu pogledu pojavi se strepnja. Nešto u Wanneovim očima upozori ga na opasnost.

— Tako, dakle — reče vođa bandita podrugljivo. — Došao si po svoj dio plijena. — Zatim pokaže na ženu koja je iz kuta sve promatrala bez ljednje riječi. — Zar ti nije rekla?

— Što?

— Da će ti ona donijeti novac kad za to bude vrijeme.

— To... — Sam se uzvrpolji. — Rekla, mi je, ali... pomislio sam da će biti najbolje...

— ... da ga sam uzmeš — nadoveže Bob Wanner klimajući glavom.

— Da, to će biti najbolje. Daj mi moj dio, Bobe.

Prasnuli su u smijeh kao jedan. Sam ih pogleda redom, ne shvaćajući čemu se toliko smiju.

— Što vam je, do vraga?

— Zar se... ne sjećaš... kako je sve započelo? — kroz smijeh će Wanner:

— Sjećam, naravno. — Mladić napući usne. — Kartali smo...

Wanner se nalaktio o stol. Očito je uživao u svojim riječima, kao i ona dvojica pored zida.

— Sjećaš li se da si u igri izgubio više nego što si imao?

— Pa... i tog se sjećam...

— Onda se u trgovačkoj postaji pojavio čovjek koji nas je poznao, pa smo morali dati petama vjetra. Nisi valjda pomislio da smo ti oprostili dug? Duguješ nam tisuću dvjesto dolara.

— Nisam zaboravio dug, Bob. — Sam podigne ruke kao da se ispričava — ali moj udio u plijenu mnogo je veći. Ako sveukupni iznos podijelim na...

— Momak je računčija, nema šta! — dobaci Cohler, podrugljivo se osmjehujući.

— Naravno, momče — Wanner klimne — udio je veći od duga. Ali, ako dugu pribrojimo kamate...

— Kamate!

— Kako?! — Wanner se tobože iznenadi. — Zar si mislio da na tako visoku svotu nećemo zaračunati kamate?

Mladićevo lice bilo je obliveno znojem. Mark je vidio kako nervozno otvara i steže šake.

— Lex, dodaj mu stolac! — naredi Wanner.

Sumner dohvati stolac koji je bio pored zida i gurne ga bliže stolu.

— Sjedni, Sam — ljubazno ponudi Wanner mladića. — Tako ćemo udobnije popričati.

Nakon kraćeg oklijevanja Sam poslušao.

— Eto, vidiš, — Wanner se nalakti i nasloni bradu na ruke. — Tako je bolje. A sad, pogledaj! — S klu-

pe podigne torbu s novcem i stavi je na stol. Ponovo se zagleda u čovjeka koji mu je sjedio sučelice, a osmijeh mu nije silazio s usana.

— Zar... ti kamati.. — zamuca Grand.

— Ne boj se! — Wanner zaniječe glavom. — Kamati ipak nisu toliki, Sam. Nešto ćeš ipak dobiti, ali pod jednim uvjetom.

— Kojim? — Mladić se znatiželjno nagne naprijed.

— Ne smiješ trošiti novac u Los Alamosu, jer bi to izazvalo sumnju.

Wanner odriješi torbu. Morris se iskašlje, pa reče,

— Ako mu daš novac, Bobe, uvući će nas u vraške neprilike.

— I ja tako mislim — oglašio se Sumner. — Žao mi je, Sam. Nemam ništa protiv tebe, ali to bi bilo opasno. Novac ti ne bi dao mira i ti bi mislio jedino na to kako da ga što prije potrošiš.

Wanner se osmjehne široko.

— Čuo si što momci o tome misle.

Sam obriše laktom ozojemo čelo. Jesam li upao u klopku, pomisli zdvojno. Ako jest, kako da se iz nje izvuče. Oni mu ne vjeruju, smatraju ga opasnim za svoje planove. Hoće li ga uopće pustiti kući?! Novac mu više nije bio toliko važan.

Ustane i odmakne stolac, ali prije nego što je išta mogao uraditi, s leđa mu priskoči Sumner i gurne ga natrag na stolac.

Bobu Wanneru nije s lica silazio osmijeh. Prstima je neumorno bubnjao po stolu, što je mladića još više razdražilo.

— Prestani! — prasne naposljetku.

— Kako hoćeš. — Wanner se uozbilji. — A što se tiče tvog udjela u plijenu... — Okrene se onoj dvojici pored zida. — 'Predložite nešto, momci.

Sumner pogleda Cohlera, pa reče:

— Zadržat ćemo ga neko vrijeme.

— Ta ti je dobra — suglasi se Wanner. — Drugo nam ne preostaje.

Sam se nagne naprijed i procijedi, stisnutih očiju: — Hoćete me nasamariti, zar ne?

— Ni govora, Sam — reče bradonja. — Važno je da izbjegnemo svaki rizik.

— Ali, ja vam obećavam...

— Ne vrijedi, momče! Ako ti damo novac, izložit ćemo se opasnosti i strepnja će nam tjednima zagorčavati život. Zar ne uviđaš da smo u pravu? Jednoga dana, kad se slučaj zaboravi, dobit ćeš svoj udio.

— Koliko?

Wanner napući usne i skupi obrve kao da računa, zatim odgovori: — Pa, pet stotina.

— Zar samo toliko! Pet stotina dolara za ono što sam uradio!

— Tako je, Sam.

Mark je pokušao iskoristiti priliku. Zločinci su bili zaokupljeni jatakom i više mu nisu obraćali pažnju. Bili su uvjereni da su mu ruke na leđima čvrsto vezane, a on je uporno nastojao olabaviti veze. I znoj mu je pri tom pomogao: vlažne kožnate vrpce počele su popuštati.

— Zar samo pet stotina!? — Sam se još nije oporavio od nemila iznenađenja..

— Upravo toliko, ni više ni manje — potvrdi Wanner. — Posao ti više i ne vrijedi. Budi zadovoljan, Sam. Ne zaboravi dug, a vjerujem

da ti ne bi bilo milo da ti otac sazna...

— Kakve on veze ima s tim? — razjari se mladić,

— Oh, mnogo toga. — Wanner podigne obrve. — Ne bi bilo zgodno da sazna što si sve radio umjesto da kao pratilac s puškom u ruci štitiš poštanske kočije. Skitao si se od grada do grada, posjećivao kartašnice i u njima gubio novac.

— Doista ne bi bilo zgodno da to sazna. — Summer zahihota.

— On to nikako ne smije saznati — umiješa se Cohler.

— Vi me ucjenjujete? — Sam je grčevito stiskao pesnice.

— Možda — mirno odgovori Wanner. — Dobro si znao da nam moraš pomoći. Priznajem da te je primamio i dio plijena. Kartaš rado ali prilično jadno, i uvijek zapadaš u novčane neprilike. Znači, dogovoreno! Dobit ćeš pet stotina, ali ne sada.

Sam ponovo pokuša ustati, ali ga Summer gurne na stolac.

— Polako, momče!

— Hoćete me prevariti! Namjeravali ste to od samog početka. Sad me ucjenjujete i zadržavate moj dio plijena.

— Da ga malo ohladimo? — predloži Cohler. — Ne bi mu škodilo.

Summer ponovo zauzme svoje mjesto kod zida.

Nelly priđe stolu,

— Sam, kako si mogao biti tako naivan i povjerovati da će ti pošteno isplatiti tvoj dio? Poznaješ ih otprije, s njima si se kartao. Izgubio si toliki novac, i tu nešto nije u redu.

— Varali su prilikom kartanja, naravno — poviče mladić — ali im to nitko ne može dokazati. Uvijek

kartaju zajedno, na štetu četvrtog. Svatko je protiv njih unaprijed osuđen da izgubi. — Sam pogleda Marka. — On karta pošteno.

— Jesi li ti Zaneu dobacio kolt? — Mark mu uzvрати pogled.

— Jesam. Bojao sam se da me ne oda. Što mu se, zapravo, dogodilo?

— Mrtav je, na tvoju sreću. Da su ga pri bijegu samo ranili, istina bi već zacijelo izbila na vidjelo. Sad smo se našli na okupu svi koji o pljački znamo pravu istinu.

Grand pogleda vođu bandita, koji se poigravao kaišem na torbi.

— Pođi kući — reče mu Wanner. — Nelly će ti jednoga dana poručiti gdje da uzmeš svoj dio.

Sam se naglo uspravi, kao da ga je pokrenula nevidljiva sila, a lice mu se izbočilo od bijesa.

— Svinje! — poviče i maši se za kolt.

Wanner skoči i na Sama baci torbu. Umjesto u lice, torba mladića pogodi u prsa. On je zgrabi lijevom rukom i okrene se ulijevo. Kad je Summer na nj nasrnuo, povuče okidač.

Kolibom se prolomi prasak. Zazveckala su okna na prozorima. Sumner se na trenutak ukoči, iz grla mu se izviije hropac, zatim se sruši na pod.

Na trenutak nastane pometnja. Sam je pokušao iskoristiti i s torbom preko ramena potrči prema vratima.

Cohler se prvi oporavio od zaprepastenja. Ne oklijevajući ni trenutka, pojuri za bjeguncem. Na pragu ga iznenadi hitac koji mu prošiša pored glave i zabije se u stražnji zid kolibe.

Napolju zarže konj.

Wanner poskoči kao gromom ošlunut, gurne stol i potrči prema vratima. Ondje se sudari s Cohlerom. Obojica su istrčala, psujući i ispaljujući za bjeguncem metak za metkom. I Morris im se pridruži u potjeri.

Dolina je odzvanjala od pucnjave i vike progonitelja. Mark je sa zadovoljstvom slušao kako se vika udaljuje. Napregnuo je svu snagu da rastrgne remenje kojim su mu vezali ruke kad začu naređenje.

— Lewis, ti pripazi na Cartera.

Mark pokuša još jednom, ali mu se i ovaj pokušaj izjalovi. Tada mu priđe Nelly s nožem u ruci.

— Okrenite se. Brzo!

On se sruši na bok, a ona mu vješto presiječe remenje na rukama, zatim oslobodi noge.

Pucnjava napolju nije prestajala. Nelly pokaže vrata u stražnjem zidu.

— Tamo su vrata. I mnogo sreće!

— Zar nećete sa mnom? — upita je, trljajući zglavke na rukama. Zatim pogleda ulazna vrata. Cohlera je toliko zaniijela borba, pomisli da je zaboravio što mu je bilo naređenje.

— Požurite! — ponovi žena, a onda ga zaustavi pokretom, priskoči ormaru i iz njega izvuče pušku. — Uzmite!

Gurnula ga je kroz uska vrata, u taman sobičak koji je s lijeve strane imao prozor, i za njim zaključala vrata.

Dolinom je odzvanjala pucnjava, odbijajući se od okolnog stijenja.

Mark priskoči prozoru, kroz koji je dopiralo blijedo svjetlo, i ugleda tamnu priliku kako trči preko dvorišta. Zarim se začu rzanje.

— Za njim! — poviče Wanner. — Odjahao je u brda!

— Konj mu je umoran — oglasi se Morris. — Lako ćemo ga uhvatiti. U Los Alamos se neće usuditi.

Ponovo se začuje rzanje, zatim škripanje remenja. Dva jahača mah-nito potjeraju konje za bjeguncem.

Mark oprezno podigne donje pro-zorsko krilo i osluhne. Topot je za-glušio tiho škripanje. Zatim se pro-vuče kroz otvor i skoči na zemlju.

— Pošalji ga u pakao, Bobe — poviče Cohler s konja. Oba jahača uskoro proguta tama.

Mark se pripije uza zid i napeto osluhne. Topot je nestajao odbijaju-ći se sve tiše od stijena. Povjetarac mu u oči nanese prašinu.

— Gdje je? — začuje se iz kolibe.

— Potraži ga — odgovori ženski glas.

— Ti si ga oslobodila! — razbjes-ni se Lewis Cohler.

— Jesam.

Cohler počne redati psovku za psovkom. Čulo se kako otvara or-mar i ruši stolice.

Mark se sagne i potrči preko dvorišta prema drvarnici.

— Carteru! — izbezumljeno zaur-la Cohler. — Gdje si se sakrio?

VIII

U dolini je ponovo bilo tiho. Mark se nasloni na kamen, proma-trajući drvarnicu koju je maločas zaobišao.

Sjeti se puške u ruci, pa je podig-ne i razgleda. Bila je to henrijevka, i on se odmah sjeti da je takvu puš-ku vidio u navlaci o sedlu konja

kojega je Nelly u Los Alamosu uzja-hala.

Pred njim se otkotrlja kamen i tresne u drvarnicu. Mark se zapilji u tamu i na trenutak mu se učini da se kod drvarnice nešto pokrenu-lo. Disao je otvorenih usta, da ga ne bi odao dah. Tada ugleda bijelu mrlju poput nejasna oblačka. To bi moglo biti nečije lice.

Podigne pušku. Mrlja se pokrene udesno i kad ugleda drvarnice zasta-ne.

— Cohlar! — poviče prigušeno Mark.

Odjekne hitac i otkine komadić kamena ni pedalj od njegove glave.

U svjetlosti plamička, Mark ugle-da bandita. Brzo nanišani i opali. Osjeti trzaj kundaka o rame i ugle-da plamičak iz henrijevke. Metak se zarije u drvarnicu.

Cohler potrči i opali još jednom. Pripuca i Mark, ali bez uspjeha. Zatim potrči preko dvorišta, ubaci metak u cijev i u trku opali na zlo-činca, kojeg je načas ponovno ugle-dao uz drvarnicu. Ali, Cohler zama-kne za ugao.

Mark dotrči do drvena zida i pri-ljubi se uza nj sav zadihan.

Ništa! Posvuda je bilo tiho. Znao je da je drvarnica bila zatvorena kad je pored nje bježao iz kolibe. Osluškiavao je još deset sekundi, ali nikakav zvuk ne privuče njego-vu pažnju. Iz kolibe su kroz prozo-re dvije svijetle pruge padale preko dvorišta.

Iznenada u drvarnici nešto zazve-či, a odmah zatim začuje se priguše-na kletva. Mark potrči do otvorenih vrata i ondje zastane, držeći sprem-nu pušku.

Istodobno iz drvarnice prasne. Metak prošiša kroz vrata, pa preko

dvorišta. Mark se jednim skokom nađe pod krovom, baci se na zemlju i otkotrlja prema zidu.

Bandit pripuca dva puta. Mark spazi oba plamička, koji su drvarnicu i predmete u njoj načas obasjali sablasnim svjetlom. Opali prema protivniku, ali metak pogodi lanac, koji zazveči prigušivši sve druge šumove.

Počne puzati, zastajkujući nakon svakog metra. U tami prevrne nekakav prazni sanduk, koji se sruši uz tresak.

Ništa! Kao da je Cohler napustio poprište borbe.

Mark ustane i kreni naprijed, tapkajući ispred sebe lijevom rukom. Ponovo se s nečim sudari. Bio je to drven stup, na koji se nasloni da malo odahne.

Pažnju mu odjednom privuče poznat zvuk: okretanje bubnjića na koltu. Hitro ubaci nov metak u cijev i napeto se zagleda u tamu. No, uzalud je zurio. Tada nešto zapucketa. Mark opali i plamičak načas obasja protivnika. Brzo ubaci u cijev novi metak i okine još jednom, prije nego što skoči ulijevo. U skoku tresni o bočnu dasku niskih kola, ali stisne zube kako bi zatomio bol. Prasak mu je još odzvanjao ušima.

Zašto Cohler ne puca?! Prodoran dim baruta nagriza mu je oči i tjerao ga na kihanje. Gdje li je protivnik? Zašto ne puca?

U drvarnici je bilo mirno. Zavlada je tišina puna napetosti.

Mark se nasloni na kola, zvjerajući napeto na sve strane. Već je bila prošla cijela minuta i to ga uznemirilo. Sekunde su prolazile sporo. Možda je Cohlera pogodio i ubio? Možda se pravi mrtav, čekajući bolju

priliku. A možda očekuje da će mu se približiti na udaljenost s koji neće promašiti.

— Varaš se ako misliš da će ti se izložiti metku — poviče Mark, izazivajući nevidljiva protivnika.

I opet ništa. A onda se iznenada začuje bijesno i ljutito:

— Ha.. ha... ha!

Sijevne plamen i metak udari u stup na koji je Mark do tada bio naslonjen i odlomljeno iverje pogodi ga u lice. I on pripuca prema mjestu odakle je sijevalo, a Cohler dvaput uzvratil vatrom.

Tada Mark u plamičku svog pucanja ugleda protivnika kako trči prema vratima. Okrene se i brzo opali. Nejasno ji vidio kako se Cohler baca u zaklon. Vjerojatno se sklonio iza nekakvog sanduka, pomisli.

Ponovo zavlada tišina. Mark pođe dalje i ponovo udari o onaj isti stup. Uto zapucketa slamčica, a zatim prasne hitac. Mark osjeti kako ga je nešto opržilo po ramenu. Povuču obarač gotovo istodobno, osjeti trzaj kundaka i barutni dim, što mu je nagriza nosnice i nadraživao znojem obliveno lice.

— Jaaaaooo...!

Nešto teško tresne o zemlju, samo još malo zapucketa, a onda u drvarnici nastane tišina.

Mark laktom obriše znoj s lica, pođe tapkajući nekoliko metara i zastane.

— Cohleru!

Odgovori mu samo sablasna jika njegova glasa, nalik smijehu.

— Cohleru, ako si ranjen, javi se. Neću te ubiti. Naprotiv, pomoći ću ti, ali ćeš u Los Alamosu ispričati što se uistinu dogodilo.

Tišina. Polako krene dalje, tapkajući u mraku, dok naposljetku no-

gom udari o nešto drveno, vjerojatno sanduk. Odmah zastane. Ako je Cohler mrtav, zacijelo je iza sanduka. Pričeka nekoliko sekundi, zatim ispruži lijevu nogu i čizmom dodirne nešto na podu.

— Cohler!

Nitko mu se ne odazove.

Maši se za džep, iz kutije izvadi šibicu i njome kresne o grubo istesanu dasku. Šibica plane uz pištanje i Mark na podu ugleda nepomično tijelo. S blijeda lica gledale su ga ukočene oči.

Pogledom pođe niže i na zlikovčevim grudima ugleda krvavu mrlju; metak ga je pogodio u srce.

Ispusti šibicu i zgazi je petom. Ponovo ga okruži tama, a pred očima mu zaigraju svijetli krugovi. Postajali su sve tamniji, a nakon nekog vremena posve ih nestalo.

Mark se okrene i pođe prema vratima. Tu zastane i nasloni se o vratnice, pa duboko udahne hladan noćni zrak, a onda polako krene preko dvorišta. Priđe kolibi i ugleda Nelly Moon. Sjedila je za stolom, na mjestu na kojem je bio sjedio Bob Wanner.

Žena je zurila preda se kao da je odsutna duhom. Začuvši korake, usplahireno podigne pogled.

— Je li Cohler mrtav? — upita tiho.

— Da, mrtav je. — Mark prekorači prag. Pušku položi na stol i pogleda ženu. — Mnogo vam hvala, Nelly. Bez vaše pomoći zacijelo bih već bio mrtav.

Okrene se i ugleda Lexa Sumnera, ispružena pored vrata, pa vrati pogled na ženu koja je ponovo nepomično zurila preda se. Mark dohvati stolac, primakne ga k stolu i sjedne.

— Preostalo nas je još dvoje, Sam i ja — oglasi se Nelly tiho, ne podižući pogleda.

Mark se zagleda kroz prozor.

— Ustrijelio sam ga a da na to nisam imao nikakvo pravo.

— Učinili ste to u samoobrani.

Pogled mu privuče kolt za mrtvačevim pojasom. Ustane, sagne se, izvadi ga iz korica i gurne u svoje.

— Da se ustrijeli takva lopuža nije potrebno nikakvo pravo — reče žena nakon nekog vremena. Glas joj je bio bezbojan i tih. — Štoviše, vrijedan je osam stotina dolara.

— Nije mi do novca. Važno mi je samo to da uvjerim ljude u Los Alamosu da s bandom i tom pljačkom nemam nikakve veze. Htio bih spriječiti da za mnom izdaju potjernicu.

— Očekujete li da ću vam ja pomoći? — upita i pogleda ga u oči.

Potvrдно je klimnuo.

Ona se umorno nalakti o stol, popravivši prstima čuperak koji joj je pao preko lica.

— Znala sam da me to neće mimoći. Kad sam saznala da je bilo i mrtvih, uvidjela sam da to ne vodi dobru.

— Takvo što nikad ne vodi dobru.

— To vi mislite. Ali, izgledli su najčešće podjednaki. Važno je da se sve dobro organizira. Wanner nije šeprtlja. Još uvijek je slobodan, unatoč tolikim potjernicama. Hoćemo li odmah krenuti?

— Potjera je još u brdima.

— I banditi. Možda se sukobe. Ako Boise uspije uništiti bandu i povratiti opljačkani novac, bit će zadovoljan.

— Zaboravljate mene. — Znao je da bez njene pomoći nema šanse. — Zar im nećete sve reći? — Mark je pogleda u oči.

— Kako to mislite?

— Sad je pravo vrijeme da im kažete istinu. Je li vam do novca?

Ona načas odvrati pogleda, pa prošapće:

— Možda mi je potreban.

— Ne. Sam je rekao da se plijen dijeli na petoricu, a vi nijednom riječju niste prigovorili. Znači, ništa niste ni očekivali.

Stanka. Nelly je nervozno kršila prste.

— Da...

— Hoćete li mi ispričati kako se sve dogodilo.

Ona klimne, zatim spusti glavu i obuhvati je rukama.

— Došli su ovamo prije dva tjedna. Kad sam ih ugledala, sva sam se naježila. Htjeli su saznati gdje mi je sin.

— I, što ste im rekli?

— Izmislila sam nekakvu priču... da je daleko...

— Jesu li povjerovali?

— Wanner mi se nasmijao u lice i rekao kako zna da je dječak u Los Alamošu. Ne znam od koga su saznali. Možda je jedan od njih bio u gradu, tragajući za Samom Grandom koji im je, kao što ste čuli vlastitim ušima, dugovao novac. Možda su Jimmyja vidjeli u gradu.

— Možda.

— Ovamo su došli s gotovim planom. Wanner je znao da svakog dana odlazim u grad kako bih prodala mlijeko i maslac i posjetila sina, kojeg sam povjerila gospođi Rochester. Dječak više nema oca.

Da bi u životu nešto postigao, potrebno je da nešto nauči.

— Tako je — potvrdi Mark, rukom se maši u džep i izvadi kesu s duhanom. Savije cigaretu i pripali je. Htio je mladoj ženi omogućiti da predahne. Možda će mu ispričati i nastavak. Duboko povuče dim i otpuhne ga prema stropu.

— Sa Samom bih u gradu izmijenila nekoliko riječi i to nikome nije bilo sumnjivo — nastavi Nelly.

— I to sam opazio.

— Pričao mi je i prekjučer, dok ste bili naslonjeni na stup ispred saluna, i rekao da će se posao isplatiti. Spomenuo je dvadeset tisuća dolara.

Mark ustane, priđe prozoru i puhne dim u neprozirna stakla.

Gdje su ona dva pljačkaša? Zabrinuo se. Možda su se već vratili u dolinu. Naravno, ako su uhvatili Sama i oteli mu torbu s novcem.

— Da, sve je započelo prekjučer, dolaskom poštanske kočije. A odonda se dogodilo mnogo toga.

— I meni se čini kao da su odonda prošli mjeseci.

— Uviđam da sam pogriješila. Wanner je znao iskoristiti moju slabost. Znao je da ću učiniti svi što od mene zatraži samo da šutim.

Htio ju je upitati o čemu, ali se suzdržao. Ponovo povuče dim i zagleda se u ženu što mu je sjedila nasuprot. Čvrsto je stisnula usnice, pretvorivši ih u usku crtu. U njezinu pričanju bilo je mnogo praznina, ali on se nadao da će ih popuniti naknadnim objašnjenjima.

— Wanner je poznavao moga muža... bili su prijatelji — nastavila je nakon kratke stanke. — Kad sam saznala da sam se udala za bivšeg bandita već je bilo kasno.

— Gdje se to dogodilo?

— U Cheyenneu. Tamo je Matt... tako mi se zvao muž... kupio nikakvu trgovinu. Jednoga dana pojavio se Wanner i između njih dvojice odmah je izbila svađa.

— Zbog čega?

— Wanner je htio Matta ucijeniti, a on ga je udario i izbacio na ulicu.

— Je li Wanner ostvario prijetnju?

— Nije se usudio. Jednostavno se izgubio. Od tada se naš brak izmijenio, premda sam bila plesačica u salunu i malo me toga moglo iznenaditi.

Prstima je prošla kroz neurednu kosu.

— Prolazili su tjedni i već sam pomislila da će nas neprilike mimoići, a onda se pojavio šerif s pismom od Wannera. Matt mu je rekao da ne poznaje čovjeka s tim imenom, ali ja sam odmah osjetila da mu šerif ne vjeruje.

— I, što mu je rekao?

— Da će slučaj provjeriti. Matt se uplašio i mi smo još istog dana otputovali, kupili smo najnužnije i prvim vlakom krenuli na zapad. Uspjelo nam je zamesti trag i naseliti se ovdje, blizu Los Alamosa. Kupili smo maleno imanje od kojeg se, doduše, nismo mogli obogatiti, ali smo vjerovali da ćemo za njem naći mir.

Mark odšeta k vratima i nasloni se na vratnice. Zagleda se u noć. U dolini je bilo mračno; samo je blijeđi mjesec prosipao svjetlost po stijenju što je dolinu okruživalo sa sjevera.

— Onda je Matt saznao da ga je Wanner tražio u Cheyenneu — pro-

govori mlada žena nakon duge šutnje. — Osedlao je konja i odjahao.

— I, više se nije vratio? — Po drhtaju njezina glasa pogodio je nastavak priče.

— Više ga nisam vidjela živa. Donijeli su ga mrtva, nakon nekotliko dana.

— Tko ga je ubio?

— Indijanci. Pronašli su ga ljudi koji su progonili bandu Indijanca-pljačkaša. Sva se naježim kad se toga sjetim.

Mark se okrene i vrati k stolu.

— Jimmy je u to vrijeme bio u Los Alamosu?

— Bio je. Nekoliko tjedana. Zatim se pojavio Wanner. Znao je sve što se dogodilo. Ne znam kako je sve to saznao. Poznavao me je i zaprijetio kako će u Los Alamosu razglasiti da je Jimmyjev otac bio zločinac ako ne učinim sve što od mene zahtijeva.

Nelly Moon ustane, odbacivši s čela čuperak.

— Gospođu Rochester bi možda udarila kap — nastavi, ušetaвши se nervozno sobom. — Ona o svemu ima stroge nazore i Jimmyja ne bi kod sebe zadržala ni jedan jedincati dan.

— Kako bi građani Los Alamosa primili vijest?

— Još pitate! — Pogleda ga začuđeno. — Zar ih niste upoznali? O pravdi imaju ustaljeno mišljenje, kojeg se ne odriču. Wanner je dobro znao što bi se dogodilo meni i Jimmyju ako ne prihvatim njegov prijedlog, a i ja sam to znala.

— Zar se niste pokušali izvući?

— Jesam. Otkresala sam mu u brk da ću ih odati, ali mi se on nasmi-
jao u lice i rekao da će se novca

dočepati i bez moje pomoći, iako malčice teže.

— Što bi uradio da niste pristali?

— Držao bi me zarobljenu nekoliko dana, a poslije bi mu bilo svedeno što bih ispričala ljudima u Los Alamosu.

— A oni bi saznali i neugodan dio priče.

— Da. Morala bih otići odavde i zaposliti se kao plesačica da prehranim sina. A Jimmy bi, vjerojatno, pošao očevim stopama. Zanima li vas još nešto?

— Zar to nije sve?

— Uglavnom. — Zagledala se u noć. — Protekla dva tjedna provela sam u pravim mukama. Kad sam god odlazila u grad, čvrsto bih odlučila sve ispričati sucu Mapesu. No, uvijek bih se predomislila pred njegovom kućom. Jednog dana moje je vladanje privuklo pažnju i on me upitao trebam li ga zbog čega. Odgovorila sam niječno. Nisam imala hrabrosti.

Mark izvadi iz usta dogorjelu cigaretu, priđe vratima i baci opušak napolje. Zagledavši se u užareni vršak, upita:

— Kako se ponio Sam?

— Ne znam kako su ga pronašli. Kad su ga doveli ovamo, a i nekoliko idućih dana, osjetila sam da me se plaši. Bojao se da ću ga odati. To sam odmah zapazila. Oca mu u gradu smatraju škrcem, a tako je vjerojatno pokušao odgojiti i sina. Uostalom, možda to s događajima nema nikakve veze.

— Čini se da stari Grand nije bio dobar pedagog.

— Vjerojatno mislite na Samovu sklonost kartanju, viskiju i lijepim djevojkama?

Mark nije odgovorio. Ponovo se zagleda u noć, sve dok iza sebe začuže korake.

— Pođimo — reče Nelly Moon. — Samo da obučem kaput. Noćas je hladno.

— A Jimmy?

Prečula je pitanji.

— Pristala sam da s njima surađujem pod uvjetom da ne bude ljudskih žrtava. Savjest sam pokušala olakšati uvjerenjem da će se novca dočepati i bez moje pomoći.

— Pričekajte da dovedem konja.

Kad je doveo vranca do svjetla što je kroz vrata padalo po dvorištu, izašla je odjevena u kaput o grube tkanine. Blijedo joj se lice doimalo poput nejasni svijetle mrlje. Zastala je pred njim i on os-

— Odmah ću dovesti konja, gospodine Carteru.

— Što će vam?

Pogleda ga začuđeno, kao da ga nije dobro razumjela, i on joj odmah objasni:

— Ja neću u Los Alamos! Svi kojih se protekli događaji tiču sada su u brdima. U gradu ne bih ništa obavio.

— Kako hoćete, krenimo u brda. Tamo je potjera i negdje ćemo ih zacijelo sresti.

No, on je već odlučio.

— Sam ću u brda, Nelly. Ne znam što ćete uraditi kad vam šerif postavi pitanje. Vratio sam se da vam to kažem.

Ona se ugrize za donju usnu. Zatim klimne:

— Razumijem.

Okrene se i pođe u kolibu.

Mark uzjaše, okrene konja i iz svjetlosti ga potjera u mrak. Oduštao je od toga da je odvede u grad. Njeno bi ga priznanje, doduše, oslo-

bodilo sumnje, ali bi ona doživjela poniženje. Srušilo bi se sve što je brižljivo isplanirala za sinovu budućnost i zbog čega je čak surađivala s pljačkašima. Nije joj mogao pomoći jer su pred njom bile samo dvije mogućnosti: istina ili nove laži. A odluku mora donijeti sama. I ma kako odlučiti, prošlost joj nitko neće oprostiti, pa makar je u sve bila uvučena bez svoje krivnje.

Uspeo se na brdo koje je nadvisivalo dolinu, zastao i još jednom preko ramena pogledao osamljenu kolibu.

IX

Sunce je po kršovitu tlu bacalo duge, isprekidane sjene. Iza njega je u pećini zarzao vranac, a pod njim je kroz krupan šljunak i kame-nje žuborio bistar, hladan potočić.

Mark podigne pogled prema litici. Ovdje je već bio nekoliko sati, čekajući zoru. Odustao je od toga da nasumce luta brdima.

Dosad nije ugledao ništa živo ni čovjeka ni životinju. Nije čuo ni najmanji šum koji bi ukazivao da su u blizini živa bića.

Vranac ponovo zarže. Mark ustane i siđe do potočića. Klekni, skine šešir i nagrabi vodu. Ispere šešir i zagrabi još jednom, zatim se uspravi i krene prema pećini, pazeći da ne prolije vodu.

Vranac je ispio svu vodu i Mark ga protrlja po glavi i vratu.

— Zar ti nije dosta?

Životinja ga blago udari glavom. Mark se zadovoljno osmijehne. Imao je mnogo konja, i boljih i lošijih od

vranca, ali mu nijedan nije bio toliko prirastao srcu. Na njega se uvijek mogao pouzdati. Znao je da će ga uvijek naći tamo gdje ga ostavi.

Ponovo siđe do potoka, zagrabi vodu i odnese je konju. Putem se sjeti da je Nelly ostavio u nezavidnom položaju, samu u nevolji. Ali, to nije bilo sve. Na ranču su leševi dvojice bandita. Kako se toga prije nije sjetio?

Iz razmišljanja ga prene šušanj.

Vranac je iz šešira jezikom izvlačio posljednji gutljaj kad odjekne pucanj, odbijajući se zaglušno od okolnih stijena.

Mark priskoči izlazu i izviri.

Na vrhu kamene litice s druge strane potoka ugleda jahača koji je unatoč opasnosti mahnito tjerao konja.

Mark povuče šešir na oči i iziđe pred pećinu. Obod mu zakloni oči od sunca i on u konjaniku lako prepozna Sama Granda.

Pažnju mu privuče i topot što je dolazio odonud odakle je mladić dojahao. Uskoro se na rubu ponora pojave dva jahača. Prvi je bio vođa pljačkaša, Bob Wanner. Bradonja je u ruci držao pušku i povremeno pucao za bjeguncem. Svaki bi prasak popratio oblačak dima. Na trenutak bi se čulo i zviždanje metaka, ali bi ga odmah prigušila jeka što ju je pucnjava izazvala u klan-cu.

Mark pogleda za Samom, koji se okrenuo u sedlu i, izvadiвши kolt, uzvratilo paljbom. Wanner nešto poviče za njim i ponovo opali. Sam se trgne u sedlu, ali Mark nije bio siguran je li bio pogođen, jer je ponovo pripucao na progonitelje.

Tada Samov konj naiđe na prepreku. Skokom iznenadi jahača, tor-

ba klizne sa sedla i Sam je uzalud pokušao dohvatiti. Nagao pokret odbaci torbu u zrak, a mladićeva ruka zahvati u prazno. Činilo se da se s mukom održava u sedlu, a u slijedećem trenutku i njega i konja nestane s vidika.

Torba počne padati u dubinu, udari izbočen kamen, odbije se prema sredini klanca i pljusne u potočić.

Mark je još zurio u vodu kad su banditi zauzdali konje i povikali. Jedna se strana torbe, vjerojatno od udarca o kamen, otvorila. Kad je torba tresnula usred potoka, vodoskok je načas podigao suncem obasjane zlatnike, koji su odmah nestali u bistrom potoku. Voda je progutala torbu, poskakujući preko nove prepreke u plitkom potoku.

— Carter! — poviče Wanner s vrha stijene.

Mark pogleda uvis i spazi odsjaj sunca na pljačkaševoj puški. Ne oklijevajući ni trenutka, skoči u zaklon. Istoga časa prasne iz puške i metak na ulazu u pećinu podigne oblačić pijeska, koji Marka na trenutak zaslijepi.

Jeka od pucnja još se nije stišala kad Bob ponovo poviče:

— Carteru! Ako uzmeš trbu, ustrijelit ćemo te.

Čemo te... čemo... čemo te... odjekivalo je podrugljivo među ogoljelim stijenjem.

Mark se oprezno primakne izlazu i izviri. Topot Samova konja sasvim je utihnuo.

— Carter!

Mark se vrati konju, iz navlake izvuče pušku i vrati se k otvoru. Na vrhu pećine ugleda glavu i odmah povuče obarač. Dva su se prasaka slika u jedan. Meci su sa stijena

odvalili kamenčiće, koji bučno pljusnuše u vodu. Vranac se uzvrpolji, ržući i udarajući kopitama.

Mark polako podigne pušku, nanišani i opali. Metak pogodi rub ponora i izbaci uvis oblak granitne prašine.

Zločinci su sjahali i zauzeli zaklon, a onda obojica obasipaju ulaz pećine kišom metaka. Mark se priljubi uz stijenu, da ga kamene krhotine ne bi ozlijedile.

Bjesomučna pucnjava prestala je tek nakon jedne minute. Jeka u klancu postupno se stišala.

— To nema smisla — poviče Mac Morris. — Pokušajmo sići. Možda pronađemo kakvu stazu.

Stazu... stazu... stazu... odjekivalo je klancem.

Wanner opsuje i pozove svoga konja. Kad se začuo topot, Mark izađe pred pećinu i pripuca na bandita koji su već uzjahali. Wanner u trku uzvrat, ali metak udari daleko od mete. Odgalopirali su putem kojim je maloprije odjahao Sam Grand i uskoro se izgubili iza okuke.

Mark pričekao da topot utihne, a onda spusti pušku i počne silaziti prema potoku. Sunce je već pripeklo i on na ramenima osjeti vruće zrake. Na obali zastane, promatrajući torbu preko koje je žuborio potočić. Kroz bistru, plitku vodu sjali su se rasuti zlatnici.

Pušku ostavi na obali i zagazi u vodu. Sagne se i lijevom rukom počne skupljati zlatnike, a desnom podigne torbu. Kad je u nju stavio sav novac, krene prema obali. Iz niskih teksaških čizama cijedila se voda, a i hlače — iznad čizama bile su mokre. Pošto je torbu dobro zatvorio, podigne pušku i vrati se u pećinu.

Topot uskoro sasvim zamre Mark vranču pritegne kolan, pa torbu s novcem prebaci preko konja i pažljivo je priveže za sedlo. Zatim vranca izvede iz pećine.

Tek napolju gurne pušku u navlaku, uzjaše i brzo pojaše klancem prema istoku, suprotno od smjera kojim su dojahali Sam i njegovi progonitelji.

Već nakon desetak minuta stigne do kamenjara koji se blago uspinjao do skupine ogoljelih stijina najčudnijih oblika. Mark zapucketa jezikom i potjera konja preko kamenja, koje se ispod kopita počelo odronjavati padinama s obje strane. Sada sjaše, dohvati uzde i povede konja. Vranac nezadovoljno zafrkće i Mark je morao uložiti mnogo truda da ga dovede do kraja opasna puta.

Kad su se naposljetku uspeli na vrh, Markova je košulja bila natopljena znojem. Vranču je na usta izbila pjena, a drhtanje slabina ukazivalo je koliko je bio uloženi napor i strah. Mark ga umiri tapšanjem po vratu. U ponor ispod njih otkotrljalo se još nekoliko kaminčića i bučno pljusnulo u potočić. Putem kojim su se uspeli povjetarac je raznosio sivožutu prašinu, nalik krpama koje su neprekidno mijenjale oblik.

Povede konja još desetak metara, zatim uzjaše i krene prema zapadu. Nakon nekog vremena put ga nanesse do stijenja čudnovatih oblika, u kojima se ukaže uzak prolaz. Pogledavši u dubinu, utvrdi da se unatoč velikom naporu nije mnogo udaljio od pećine u koju se bio sklonio. Pod njim je tiho žuborio potok; u vodi je nešto bljesnulo. Zacijelo je u vodi ostao koji zlatnik.

Tada začuje zvuk koji ga upozori na opasnost. U klancu se čuo topot, sve bliži. Mark podbode konja, a kad se nakon stotinjak metara prolaz u stijenju malo proširio, zastane i skoči na zemlju, pritisnuvši vranca uz toplu liticu.

Topot ispod njega postajao je sve glasniji, zatim ponovo tiši, da bi naposljetku sasvim utihnuo. Kada je i jeka među golemim stijenjem posve zamrla, dohvati uzde i povede konja neravnom jarugom, punom pukotina i rupa. Bandite u klancu nije mogao vidjeti, ali ga je tješilo što ni oni njega ne mogu spaziti.

Već nakon pola minute ponovo se začuje topot, a onda ponovno utihne.

Odjahali su prema istoku, pomisli zadovoljno.

Put je postao prohodniji, pa uzjaše konja i produži prema zapadu.

...

Sunce je bilo u zenitu kad je izbio na široku, голу visoravan. Sunčeve zrake odbijale su se od užarenog kamenja, a zrak iznad visoravni, koja se za podnevnih sati pretvorila u pećnicu, treperio je i svjetlucaao, bez daška vjetra.

Kad je pred sobom u titravoj maglici ugledao prilike nejasnih obriisa, naglo zauzda konja. Čvrsto stisne oči, zatim ih naglo otvori, uvjeren da je žrtva optičke varke.

No, prilike su još bile pred njim; stoviši, uskomešale su se. Sad je već jasnije razabrao da su ljudi za sobom vukli konje, a upravo sada su ih svi kao jedan pojahali.

Mark se sagne u sedlu, da bolje vidi, i tada mu se učinilo da je u

vodi prepoznao šerifa iz Los Alamosa. Preostalo mu je samo da naglo okrene konja i potjera ga putem kojim je upravo bio dojahao. Za njim odjekne pucanj i oko glave mu zafijukaše meci.

Ubrzo je dojahao do usjeka u stijenu. Tu zastane i osvrne se. Udaljenost između njega i progonitelja nije se promijenila. Ugleda nekoliko oblacića, a do ušiju mu odmah dopre prasak.

Uistinu je čudno da me dosad nisu pogodili, pomisli bjegunac. Uzrok je, vjerojatno, umor i uzbuđenje. Uvjereni su da im je potjera napokon urodila bar nekakvim plodom.

Mark skine torbu i podigne je visoko, da su je progonitelji mogli vidjeti. Zatim je baci na zemlju. Kad se potom u trku okrenuo, opazi da se torba otklizala blagom padinom i zaustavila između dva kame-
na.

Mark se vrancu pripije uza vrat i zabije mu mamuze u slabine.

Pucnjava je prestala. Čim je ujahao u uski klanac, ogleda se. Jahati su zaustavili konje. Boise je sjahao i podizao torbu. Opalili su još nekoliko nekoliko hitaca, ali se udaljenost već toliko povećala da su brzo odustali.

Mark uspori. Znao je da su se progonitelji zainatili da ga uhvate. Zacijelo su bijesni zbog probdjevene noći, a to što je odbacio torbu s novcem neće ih odvratiti da ga i dalje progone.

Dojahao je do mjesta na kojem se put račvao i nimalo razmišljajući pojaše desnim odvojkom.

Šerif Boise podigne ruku, zaustavi konja i umorno spuzne s ožnjine životinje, pa je povede za uzdu još nekoliko metara. Kovač je s čela rukavom brisao znoj, daščući otvorenih usta.

Napokon je i sjedokosi sudac dojahao do konjanika, od kojih su neki već bili sjahali. Boise ga pogleda stisnutih očiju.

— U torbi je novac.

Ljudi su klimali glavama, iznenađeni onim što se dogodilo.

— To nema smisla. — Šerif skine šešir i počeo se iza uha. — Bio je sam.

— Hoćemo li se vratiti? — upita netko. — Novac smo pronašli.

— Moramo za njima. — Boise zaniječe glavom. — Nisu više daleko.

I sudac skine šešir i rupcem obriše čelo.

— Doista čudno!

— Što je čudno?

— Pa, to. Carter je nosio novac i bio je sam. Zatim je torbu ispustio, i to namjerno.

— A što mu je drugo preostalo? — razmetljivo će šerif, hladeći se šešir. — Za desetak minuta bismo ga ionako uhvatili.

— Nisam baš siguran. — Sudac sumnjičavo zavrta glavom. — Osim toga, nije sve jasno.

— Kako to mislite?

— Zašto baš on ima torbu i gdje su ostali?

— Možda ih je sve ubio da bi se dočepao plijena — umiješa se u razgovor kovač. — Krenimo, ljudi, inače će nam umaći!

Boise krene prvi, vodeći za sobom konja. U sedlu je ostao jedino sudac. Šerif je već nakon nekoliko

minuta dosadilo pješačenje, pa su redom uzjahali.

Jarugom koja se blago uspinjala dojahali su na drugu visoravan. Boise, koji je prvi izjahao na otvoreno, ugleda čovjeka koji im je jahao u susret. Kad je pred sobom ugledao jahače, iznenađeno je zaustavio konja.

Šerif podigne ruku i njegovi se pratioci zaustave.

— Pa to je Sam! — reče netko.

Mladić se nije mogao pribрати od zaprepaštenja. Nelagodno se osvrtao, ne znajući što da učini.

Boise mu pojaše u susret.

— Sam! — poviče iz daleka. — Što radiš ovdje.

Sam je netremice piljio u torbu na šerifovu sedlu.

— Sam, zar me ne čuješ? Što ti je, do đavola?!

Mladić se napokon prene.

— Da...

— Što ćeš ti ovdje?

— Ovak... ponio sam pismo — zamuca

— Kakvo pismo?

— Poštar je iz Santa Fea donio pismo za starog Wheelera, koji živi u brdima. Pismo je važno, pa sam mu ga osobno odnio. Starac se obradovao što sam požurio.

— Vjerojatno mu je Uprava teritorija obećala onu dolinu.

— Ne znam, nisam ga pitao. — Mladić se nervozno meškoltio na sedlu, a pogled mu se uvijek vraćao torbi s novcem.

— Nije li to...?

Šerif potvrdno klimne.

— Da Unutra je i novac. Carter ju je odbacio da mu konju bude lakše.

— Carter! — Sam se namršti i pogleda ostale jahače. Lakne mu kad među njima ne ugleda Marka Cartera. — Znači, pobjegao vam je?

Šerif ne odgovori, nego se okrene Mapesu:

— Neka odnese novac u grad.

— Odmah? — Sudac se namršti.

— Naravno. Zašto da kompanija »Wills Fargo« poduzima nepotrebne mjere.

— Suviše je opasno. — Kovač se počese po bradi.

— Zašto? — upita Sam brzo. — Otac mi je upravitelj stanice. U čemu je opasnost?

— Ako te s novcem pošaljemo samoga — reče sudac. — Bit će sigurnije da vas pošaljemo dvojicu.

— Kako hoćete. — Sam se oneraspoloži. — Premda to nije potrebno.

— Carter je još blizu. Torbu je odbacio prije desetak minuta.

— Carter! — Mladić se zamisli. — Kako se dočepao novca? Gdje su ostali?

— Možda ih je Carter postrijeljao da ne bi morao dijeliti plijen — promrmlja kovač.

Porter se izdvoji iz grupe.

— Ako nemate ništa protiv, ja ću Sama otpratiti u grad. Ne mogu tako dugo ostaviti salun.

Šerif se pogledom posavjetuje sa sucem, a onda dobaci Grandu torbu i reče,

— Dobro unutra je sav novac. Sretno!

Šerif digne ruku u znak pozdrava. Sam pričvrsti torbu za sedlo, mahne rukom i krene, a Porter za njim.

Boise se okrene jahačima.

— Krenimo i mi, da nam Carter suviše ne odmakne.

Sudac s čela obriše znoj i potjera konja za konjanicima koji su već ujahali u jarugu zaklonjenu od podnevne žege.

X

Sam rukom zakloni oči i pogleda sunce, koje se već prilično primaklo zapadu. Vlasnik saluna dotjera konja bliže. Pohlepan mu je pogled bio prikovan za torbu na kojoj je mladić imao položenu ruku.

— Jeste li novac dobro prebrojili?

— Ne znam. — Gostioničar sliježe ramenima. — Šerif ju je našao, a ja sam bio na začelju. Uostalom, puna je.

— Pa, nije važno, Otac će ionako provjeriti koliko je unutra.

Sam pogleda strminu kojom su se morali uspeti, skine ruku s torbe i mamuzne konja.

Porter je zaostao samo dva metra, ne skidajući pogleda s torbe. Mlohavo mu je lica sjalo od znoja i pohlepe.

— Znači, to je bio Carter. — Sam iskosa pogleda debeljka gostioničara.

— Da, Carter. Ortake je vjerojatno ubio.

— Možda je samo pobjegao s plijenom.

— A ako su ipak živi?

— Tko zna. — Sam se usplahireno obazre. — Možda su nam već za petama.

Porter zatrepće vjedama. Znoj što mu se cijedio s čela nagrizao mu je oči. Uplašeno prijeđe pogle-

dom po ogoljelim brežuljcima. Odjednom ga prene šušanj. Okrene se i raskolači oči.

Sam je u ruci držao kolt i napinjao kokot.

— Štooo...!

Mladić se samozadovoljno naceri.

— Pronaći će te mrtva i nitko ni u šta neće posumnjati.

— Zar si poludio...? — Porter zadržće.

— Povjerovat će da su nas banditi napali i tebe ubili. Ja sam im, naravno, pobjegao.

— Ne brbljaj gluposti, Sam. Kolt je nabijen. Makni ga, do đavola...!

— Nabijen je, naravno — hladnokrvno odgovori mladić. — Kad te pronadu mrtva, zadovoljit će se jednim mogućim objašnjenjem. Bar za nekoliko sati.

— Ali... kakve ti od toga imaš koristi? Kako ćeš im poslije...

— Neće biti »poslije«.

— Znači... nećeš...

— Ne, više ih neću sresti. Nakon nekoliko sati saznat će da su bili budale. Vrijeme je da to već jednom uvide. A ja ću već biti milja-ma daleko.

Znoj se Porteru cijedio već s brade.

— Sam... — promuca izbezumljeno.

Mladić povuče obarač.

Porter poviče, uhvati se za grudi i zaglavinja u sedlu. Pri tom okrene nogu u stremenu i mamuzu zabije konju u slabine. Oštro njištanje odjekne klancem. Konj se propne na stražnje noge, zatim pojuri u galop, vukući za sobom mrtva gospodara. Jahačeva se čizma nakon tridesetak metara oslobodi stremena i konj sam odjuri klancem.

Grand se pakosno naceri, nabije kolt i gurne ga u korice, pa mamuzne konja.

Kad je desetak minuta poslije izbio na prostranu visoravan, zastane i pažljivo pogleda na sve strane. Nigdje nije ugledao Porterova konja. Možda se, tjeran paničnim strahom, stropoštao u ponor.

Sama to više nije zanimalo. Kasao je pustim krajolikom, ne mareći za vrućinu koja je već postala neizdrživa.

Konja je već nakon pola milje mogao potjerati u galop. Predio je bio pitomiji, premda je raslinje i dalje bilo oskudno: kaktusi i nisko grmlje.

Zadovoljno je pjevušio, premda mu se znoj cijedio s lica, a oči su mu slavodobitno sjale. Dočepao se novca! Njime će moći kupiti sve o čemu je do tada samo sanjao.

Konj je za sobom podizao sitnu prašinu, kao da je nečim htio obilježiti put.

Dojahao je do kraja visoravni, razmišljajući o blagodatima koje ga čekaju i ne pazeći za put kojim su prolazili.

I, tada je svemu naglo došao kraj. Konj se oklizne, uplašeno zarže i prednjom nogom upadne u pukotinu. Naglo zastane a Sam, ponesen nezadrživom snagom, poleti konju preko vrata. U posljednjem trenutku rukama zaštiti glavu. Zatim tresne o zemlju, otkotrlja se jedanput oko svoje osi i ostane nepomično ležati.

Prošlo je nekoliko minuta, a on se još nije usudio pomaknuti. Ležao je na leđima, pogleda uperena u nebesko plavetnilo. Je li slomio koju kost! Mučila ga je neizvjes-

nost. Iza njega je kopito udarilo o kamen, ali on se i ne okrene. Strah mu se počne uvlačiti u kosti. Hoće li se odavde ikada izvući?

Tada začuje bolno ništanje. Polako se uspravi gornjim dijelom tijela. Sve je bilo u redu, uzdahne s olakšanjem. Pogleda konja, kojem, je prednja noga upala u pukotinu. Jadna životinja, uzalud se pokušava uspraviti. Samu je odmah bilo jasno da je konj slomio nogu.

Polako ustane, opipa se sa svih strana i šepajući pođe prema konju. Zaustavi se pred njim i zagleda mu se u velike vlažne oči. Rukom se maši za kolt.

Odjekne pucanj, konj visoko trgne glavom i sruši se na stranu. U samrtnom grču ispruži noge i sasvim se smiri.

— Tako je najbolje, momče — promrsi Sam.

Nabijajući kolt, osvrne se. Ništa ga ne uznemiri i on vrati revolver u korice. Zatim skine torbu sa sedla i iz navlake izvadi pušku. Ponovo se ogleda na sve strane. Sve je bilo mirno. Nigdje nije bilo traga živom stvoru.

Visoravan se pretvorila u užarenu peć, zagrijani zrak se podizao s kamenja, zamagljujući obrise stijenja. Sam prebaci torbu preko leđa i s puškom u ruci potrči prema jaruzi, jedinom prirodnom izlazu na toj strani visoravni.

Pretrčao je samo stotinjak metara, usporio i naposljetku se zaustavio. Zadihano se nasloni na kamen, brišći laktom znoj sa čela.

— Ne smijem tako brzo — šapne zadihano. Nakon kratkog odmora krene dalje, posrćući preko neravna tla. Jednom se zamalo spotakao o

kamen, a drugi put mu noga upadne u procjep iz kojeg je jedva izvuče.

Prošlo je pola sata. Sam osjeti kako ga tabani peku. Nije bio navikao pješačiti, pogotovo ne po takvu tlu. S leđa skine torbu i sjedne na kamen u hladu, zatim i šesir, pa obriše čelo. Jezikom prijeđe po vlažnim usnama.

Vode!

Na sedlu je zaboravio čuturu! Hoće li uskoro naići na vodu, zaokupi ga nova briga.

Ponovo prebaci torbu na leđa, ovog puta na drugo rame, i krene dalje. Torba ga na strmini zanese i on ramenom udari o kameni zid. Zaglavinja i padne na koljena.

Snaga mu je nakon pola sata bila naizmaku. Dotetura u hlad ispod nagnute stijene i sruši se na zemlju. Leđima se nasloni na kamen i na trenutak zatvori oči, hvatajući otvorenim ustima zrak.

Tada začuje žuborenje.

Voda!

Otvori oči i na desetak metara spazi vodu što se s pećine slijevala u jarugu i gubila u pukotini na drugoj strani.

Neko je vrijeme ukočeno zurio, jer mu se prizor u prvi mah učinio nestvarnim. Zatim mu umorno lice zasja. Odupre se o stijenu i ustane. Bol u nogama bila je nepodnošljiva, ali on se ipak dovukao do vode, sruši na koljena i zagrabi dlanovima. Dobro se napije, zatim glavu zagnjuri u vodu, osjetivši neopisivo zadovoljstvo.

Odmakne se i sjedne da odahne. Žeđ je utažio, ali su ga noge i dalje strahovito pekle. Krajnjim naporom skine jednu čizmu i odmah osjeti

da je na toj nozi bol popustila. Skine i grugu i, osjetivši veliko olakšanje, ispruži obje noge, pokrećući upaljenim prstima.

Osjećaj olakšanja na trenutak ga ošamuti. Nakon nekog vremena otvori oči i pogleda čizme. Još otprije je znao da su mu tijesne, ali mu to nije smetalo jer je malo pješačio. Povodio se za kaubojima iz Bear River Cityja koji bi pojahali kad bi trebalo prijeći s jedne strane ulice na drugu.

Ustane i zagazi u plitak potok. Hladna voda još više ublaži bol i on zakorači nekoliko koraka. Boli je uskoro sasvim nestalo.

Izišavši iz vode, na mokre čarape navuče čizme, naprti torbu i s puškom u ruci krene dalje.

Nije prošao ni pola milje a noge ga ponovo zapeku. Isprva malo, pa sve jače. Počeo je teturati, osjećajući pri hodaњу neizdrživu bol. Svaki mu je korak pričinjavao neopisiv napor i on bi ga popratio bolnim jecanjem.

Naposljetku se nasloni na stijenu i sruši na zemlju. Nasloni se na kamen i ispruži noge, ali bol ne popusti. Psujući, stane skidati čizme. Tresne njima ljutito o kamen. Bol odmah popusti. Kroz rupe na čarapama ugleda žuljeve.

Tako je sjedio zatvorenih očiju, izgubivši svaki pojam o vremenu. Odjednom se trgne i ustane. Ote mu se bolan jauk, zatim grčevito stisne zube. Učinilo mu se da je pri prvom koraku zakoračio na žeravicu. Ni pri drugom koraku nije bilo bolje. Malo zastane, podigne torbu, pušku i čizme i krene korak po korak, lica iskrivljena od boli.

Kad bi god zateturao, torba mu je pala na leđa, i on ju je podizao

uz velik napor. Nakon nekog vremena ispustio je čizme, ali se ne pokušava sagnuti da ih pokupi. Zatim prebaci torbu na drugo rame i, podupirući se puškom, nastavi mukotrpan put.

Bol se pojačavala i on osjeti da malakše. Došavši do jedne pećine, zastane i zaviri unutra, zatim pogleda za čizmama koje je ostavio na putu, ni dvadesetak metara daleko.

Ovdje će se odmoriti, pomisli. Poslije će sve ići lakše. Glavno da stignem do male farme na podnožju planine. Tamo će pribaviti konja. Za odmor će mi biti potrebna najmanje dva sata.

Torbu s novcem i pušku baci u spilju. Zatim zabrinuto pogleda čizme.

Svakako ih mora pokupiti, da ih netko ne bi opazio. Spusti se na koljena i počne puzati prema čizmama. Kad se vratio pred pećinu, još jednom pogleda na obje strane, pa se uvuče. Prstima napipa torbu, namjesti je pod glavu, a pušku stavi nadomak ruci, da bude spreman na svako iznenađenje.

*

Boise odjednom podbode konja i potjera ga niz kanjon, a drugi jahači se povedu za njim. U polutama kanjona bilo je ugodnije za upaljene oči, a i hladnije nego na otvorenoj visoravni, izloženoj popodnevnom suncu.

Jahači koje su progonili izgubili su se iza stijene. Sudac je kao i uvijek zaostao, jer nije mogao izdržati oštar tempo, pa se razmak između njega i potjere sve više povećavao. Pred njim su treštale puške, odzvajajući kanjonom. I posljednji ko-

njanik zamakne za stijenu i topot odmah utihne.

Kad je Alois Mapes dojahao do okuke, ugleda šerifa i druge progonitelje kako daleko ispod njega kanjonom silaze u dolinu. Na kraju kanjona bilo je još tamnije, jer je sunce upravo bilo zašlo za planinu, pa je sudac samo nejasno razaznao obrise dvojice jahača u daljini.

Ponovo odjeknu pucnjevi, a zatim povici.

Odakle ta dvojica, iznenadi se sudac. Tko je to? Njegovi sugrađani ili pljačkaši?

Dojahao je nakraj kanjona i malo usporio. Već se spustila večer, a uskoro će se sasvim smračiti, pomisli sudac, osluškujući sve tiši topot i pucnjavu. Nakon nekoliko minuta i to utihne.

Mapes polako krene dalje i uspne se na ogoljelo brdo. Konj zadržće kad ga sudac naglo zaustavi. Iz ponora se dizao hladan zrak. Do ušiju mu dopru šumovi kojima nije znao porijeklo. Potapša konja po vratu i krene dalje. Ponovo ujaše u klanac, u kojem je topot odzvanjao među visokim liticama.

Čvršće stegne pušku. U klancu se već sasvim smračilo, i jahač je zadovoljno uzdahnio kad je ugledao izlaz, iza kojeg se prostirala dolina.

Dojaše do raskršća na kojem se odvajalo nekoliko putova i neodlučno zastane, ne znajući kojim da krene.

Odjednom zdesna začuje topot, isprva vrlo tih, zatim sve glasniji. Netko je dolazio putem koji je nedavno vodio u brda.

Mapes podigne pušku, tražeći pogledom zaklon, ali ga nigdje ne nađe.

Na putu se pojavi tamna prilika na konju.

— Stani! — poviče sudac.

Jahač zaustavi zadihana konja.

— Tko je? — poviče Mapes, osjećajući kako mu nešto hladno prolazi leđima.

— Mark Carter, suče. Smijem li dalje?

— Smijete, ali polako. — Mapes osjeti kako su mu se usta odjednom osušila.

Mark zadrži pogled na uperenoj puški i zaustavi vranca.

— Drugi zacijelo progone Wanner i Morrisa.

— Kako to znate? — iznenađeno ga pogleda sudac.

— Projahali su kraj mene.

— A kako znate da su to Wanner i Morris.

— Druga dvojica su mrtva. — Mark se sjeti ubijenih bandita koje je ostavio na Nellynu imanju. Trebao ih je sahraniti i ženu poštediti neprilika, a ona neka sama odlučiti hoće li onima u gradu reći istinu.

— Vi ste ispustili torbu s novcem, Carteru? — Mapes je netremice promatrao jahača pred sobom. — Zašto?

— Jer sam je se htio riješiti, suče.

— Riješiti! Zar niste htjeli...?

— Nisam bježao s novcem, suče. Torbu sam našao pukim slučajem.

— Slučajem! — Mapes podigne obrve.

— Učinit će vam se čudnim — Mark se osmijehne — ali torba je s litice pala u potok, nedaleko od mjesta na kojem sam se toga časa zatekao.

— U pravu ste, Carteru. Niste mogli izmisliti nevjerojatnije objašnjenje. Ne vjerujem vam ni riječ. — Sudac zavrti glavom.

— Što mogu? — Mark sliježe ramenima. — Sa mnom niste bili načisto od samog početka. Zar ne, suče?

— Hm! — Sudac zamišljeno zaklima glavom. — Uostalom, objašnjenja me se ne tiču. Glavno je da se novca nećete dočepati ni vi ni vaši ortaci. Već je na putu u Los Alamos.

— Ah, tako! — Mark se sagne da bi bolje vidio lice sjedokosoga starca.

— Putem smo sreli mladog Granda...

— Granda! — prekine ga Carter.

— Da, njega. Sina upravitelja poštanske stanice. Vraćao se s nekog imanja kamo je odnio pismo. S njim je kao pratilac pošao Porter.

Mark u prvi mah nije pravo razumio što je sudac htio time reći. Tada se dosjeti jadu. Ne mogavši se obuzdati, prasne u smijeh.

Sučev konj poskoči, a jahač opsjе. Mark se još jednom nasmiје i zaklima glavom.

— Što vam je, do đavola? — upita Mapes.

— Mogu zamisliti kako će u Los Alamosu primiti vijest da Sam nije nosio nikakvo pismo.

— Hej... — Mapes raskolači oči — o čemu vi to...

— Zar niste shvatili, suče? Sam je Wannerov jatak, a ne ja. On je pljačkaše obavijestio o novcu.

— Imate li još takvih šala, Carteru? — Sudac se, namršten, ugrize za usnu. — Ili je to posljednja?

— To nije šala, suče. — Mark mu se unese u lice. — Upitajte starog

Granda. On će vam reći da mu se sin nije vratio u grad, niti ga je s pismom poslao u brda.

— Vi ste poludjeli! — razjari se starac.

— Sve će izbiti na vidjelo, ali bojim se prekasno. Dopustite da vam sve redom ispričam. Wanner i Morris progonili su Sama, koji im je oteo torbu s novcem. On se prošle noći vjerojatno nije usudio napustiti brda i oni su ga uskoro dostigli. Ripucali su i kad im je on na rubu litice uzvratio vatrom, konj mu se spotakao i torba je pala u potok.

— A vi ste je naprosto pokupili, zar ne? — naruga se sudac.

— Pogodili ste, jednostavno sam je pokupio.

— Pretpostavimo načas da govorite istinu. Sama poznajem godina-ma, poznajem mu i oca. Vi kažete da im je bio jatak. Zašto?

— Zbog dugova.

— Kartaških?

— Da. Te je bandite upoznao u nekakvoj trgovačkoj postaji i tamo je pri kartanju izgubio više nego što je imao. Netko je, na njegovu sreću, prepoznao zlikovce i oni su morali odmagliti.

— Lijepo ste to smislili, nema šta!

— Saslušajte me do kraja, Mape-se. Banditi su saznali da Sam živi u Los Alamosu i ovamo stigli s gotovim planom. Prisjetite se, suče. U grad je prije otprilike dva tjedna stigao prerušeni neznamac, s bradom ili drugačije prerušen. Taj je čovjek Sama ucijenio.

— Čime?

— Zaprijetili su mu se da će odati ocu kako je za kartaškim stolovi-

ma provodio dane i noći ako ih ne obavijesti o plijenu.

— I on je, navodno, pristao?

— Ne samo zbog prijetnje. Obećali su mu i udio u plijenu. Ali, nisu namjeravali održati riječ. Zato je Sam pričekao zgodnu priliku, dočepao se novca i s njime pobjegao.

— I onda mu je pala u potok, i tako redom... — Mapes sumnjičavo zakluma glavom.

— Ako ste mu predali torbu, više ga nećete vidjeti.

— Carteru, ispričali ste mi fantastičnu priču. Zar me smatrate tako glupim?

— Hoćete li mi povjerovati ako Sama doista ne zateknete u gradu?

Sudac se počne dvoumiti. Sjetio se nekih pojedinosti prilikom susreta s mladićem na visoravni, prije nego što su mu povjerili torbu s novcem.

— Hoću, ali tek kad se uvjerim da s novcem nije stigao u Los Alamos.

— Eh, pa, krenimo odmah.

— Zar se ne bojite?! — Iznenadeno ga pogleda sudac.

— Ne bojim, bar dok vaši prijatelji željni linčovanja budu u planini. Uvjeren sam da će Sam paziti da po drugi put ne ispusti torbu.

Sudac se zamišljeno zagleda u sugovornika.

— Još vam ne vjerujem. Sam je često imao prilike da se dočepa novca, da je to htio. To ste smetnuli s uma, Carteru.

— Nisam. Ovog se puta našao u škripcu. Čini mi se da se plašio oca. Više se ne smije vratiti u grad, to bi za njega bila propast. Suviše lju-di zna da je sudjelovao u pljački.

— Tko još osim vas i bandita? — Sudac se zagleda u Marka.

Mark se sjeti osamljene žene na podnožju planine.

— Nitko više.

— Jeste li sigurni?

Carter klimne. Pogled mu je bio prikovan za smrtonosnu cijev. Zar mi još ne vjeruje, upita se ogorčeno.

— Ne vjerujem vam nijednu riječ, Carteru, ali ipak ću provjeriti sve što ste mi ispričali. Uostalom, to mi je dužnost. Krenimo polako, i pričuvajte se naglih pokreta.

— Dobro, suče. — Mark potjera konja. — Predlažem da pođemo putem kojim je udario Sam. Možda naiđemo na nešto zanimljivo.

— Što? — Sudac se trgne i pogleda ga iskosa.

— Neki trag. — Zagonetno se osmjehne Mark.

— Budite jasniji.

— Porteru, na primjer.

— Štooo! — Sudac otvori usta od iznenađenja.

Mark zaustavi vranca i pogleda preko ramena.

— Sami ste mi rekli da je s mladicom odjahao i Porter.

— Pa, što...?

— Kladam se o bilo što da je goštoničar Samu bio na smetnji.

— I vi mislite...

— ... da ćemo ga naći... mrtva!

miri i stane kao ukopan. Mark ga pokrene tek lakim ubodom mamuza. Sučev konj uznemireno zadašće.

— Mrtvac, suče.

Čuo je kako iza njega sudac silazi s konja. Zatim ga ugleda kako prilazi lešu i saginje se nada nj. Mark se osmjehne. Kako je samo neoprezan, pomisli. Sad bih ga mogao savladati bez pola muke. Zaboravio mi je oduzeti oružje.

— Porter! — promrmlja Mapes i uspravi se. Okrene se i spusti pušku prema zemlji.

Mark sjaše i pride mu na dva koraka.

— Od njega nećete ništa saznati. Možda od Rose.

— Od koga? — Otkriće je starca izbacilo iz kolotečine. Pogled mu je bio odsutan.

— Rose — ponovi Mark. — Djevojke iz Porterova saluna. Sad će se vjerojatno usuditi reći zašto sam napustio grad.

Mark se sagne i mrtvaca prevrne na trbuh. Polako se uspravi.

Mapes je pokušavao pronaći drugo objašnjenje.

— Možda su ih napali, i Grand je uspio pobjeći.

— Možda. Ali, zašto je Porteru metak izišao na leđa? Nije bio opaljen izdaleka.

Starac zašuti.

Mark podigne leš i odnese ga prema gomili kamenja. Kad se vratio, suca je zatekao na istom mjestu, naslonjena na puščanu cijev. Ne progovorivši ni riječi, Mapes pride konju i uzjaše.

— Zna li da sam vas već nekoliko puta mogao ustrijeliti — dobaci Mark, pa i on uzjaše.

— Znam, Carteru. Ljudi mog zvanja moraju se pokatkad poigrati

XI

Još iz daleka su čuli zavijanje vukova i kreštanje strvinara koji su uzletjeli, udarajući krilima.

— Pogledajte tamo, suče!

Na kamenju obasjanom mjesečnom nešto se crnilo. Vranac se uzne-

vatrom kako bi saznali pravu istinu. — Odlučnom je kretnjom gurnuo pušku u navlaku. — To će teško pogoditi starog Granda.

— Po gradu se priča da je škrtac.

— Možda. Ali kad netko ima sina poput Sama, tome je teško izbjeći.

— Tko vam je to rekao? — Mapes ga pogleda iskosa.

Pogledi su im se sreli. Tada sudac iznenada upita:

— Kako je mladić mogao poručiti zlikovcima da je kočijom stigao novac kad nije odlazio iz grada?

— Zar mi još ne vjerujete?

— Vjerujem. Da ste bili umiješani, odavno biste me ustrijelili. Osim toga, dobrovoljno ste nam bacili torbu, a to nijedan pljačkaš ne bi učinio.

— Možda se Sam one noći u gradu sastao s Wannerom, ili kojim drugim ortakom.

— Osjećam da znate više od onoga što ste mi rekli — reče Mapes i potjera konja.

Jahali su uskim puteljkom. Kad se put proširio, sudac pričekava Marka, pa produže usporedno. Klanac je ozvanjao od topota, vijugajući se strmo prema pustoj visoravni. Mark se sjeti da je već bio prolazio ovom putem.

Zastali su pred krajolikom obasjanom srebrnastom mjesecinom. Desno, u dubini, zjapio je taman ponor. Iz njega se izviije otegnuto bolno vučje zavijanje. Oglase se i drugi vukovi.

Mapes iskosa pogleda Marka, okrenuo je konja i počne silaziti uskom stazom, promrmljavši.

— Zbog nečega se prepiru. Čini se da je plijen za sve premalen.

Mark izvadi iz navlake pušku i nabije je. Ponovno zavijanje, sada mnogo bliže.

Kad su ušli u klanac, Mark pobode konja i ispali u zrak nekoliko metaka. Tamne sjene rasprše se na sve strane. I Mapes izvuče kolt i pripuca a jedan se vuk prevrne u trku i ostane ležati. Druge proguta tama.

Mark uspori i naposljetku zastane. Dojahali su pred ulaz pećine iz koje je dopiralo dahtanje uplašena konja. Mark sjaše i oprezno uđe u pećinu, budno motreći na sve strane. U tami ugleda konja, koji je sav podrhtavao. Umirujući ga potapše po glavi, napipa uzde i, pošto se konj malo umirio, izvede životinju pred pećinu.

Markovu pažnju privuče labavo pričvršćeno sedlo. Upitno pogleda suca.

— Poznajete li ga?

— To je Porterov konj.

Životinja se smirila.

— Hoćemo li zajedno u Los Alamos? — upita Mark.

— Kako vi odlučite. Možete odjahati kamo hoćete. Više nije važno je li Sam u gradu ili nije. Znam da s tom pljačkom nemate nikakve veze.

Mark čvorom skрати uzde Porterova konja i priđe svome vrancu. Preko ramena pogleda starca i uzjaše.

Kad su uzjahali na visoravan, Mapes se zaustavi. Mark mu pruži uzde spašena konja i reče:

— Povedite ga sa sobom. Na podnožju nam se putovi razilaze, suče.

Mapes okrene konja u stranu.

— Uvjeran sam da ste mi nešto prešutjeti, Carteru!

— Znate li što?

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

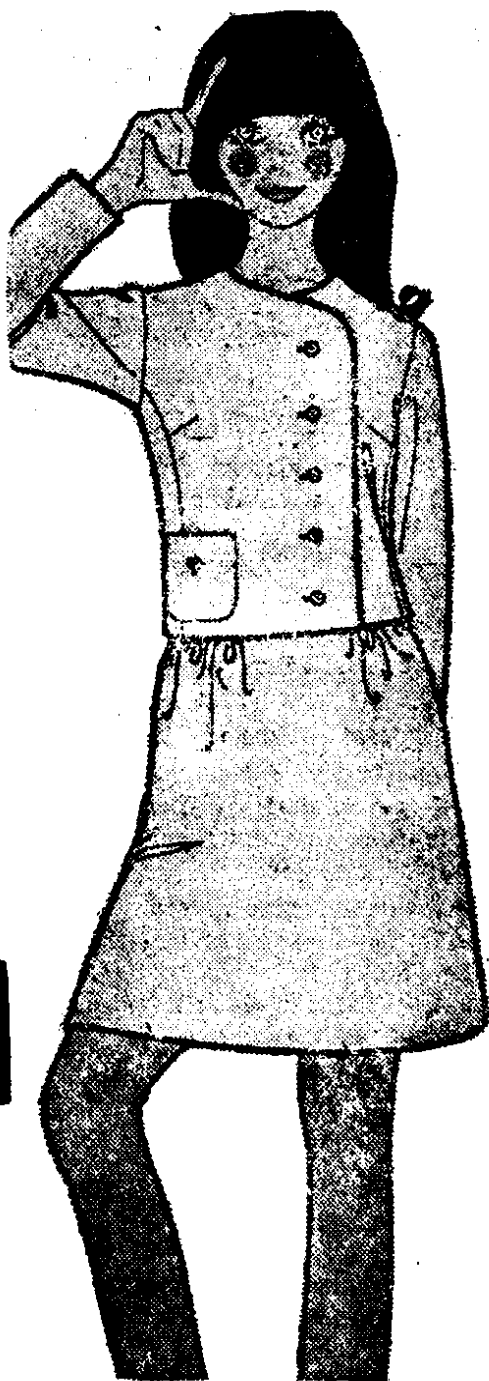
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ŽENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

— Kad bih i znao, ne bih vam rekao. — Starac se osmjehne. — Krenimo! Malo ćemo zajedno. Možda se putem nečega sjetim.

Nisu daleko odmakli kad sučev konj uplašeno zarže i stane kao ukopan, zabacivši glavu visoko unatrag.

Pred njima se ukaže strvina. Mark krene naprijed, jedva obuzdavajući uplašena vranca. Za sobom začuje topot. Sudac ga prestigne i sjaše, ne mareći za dva konja koji se dašćući odmaknu u stranu.

— To je Grandov konj!

Mark mu se približi, vodeći za uzdu vranca. Obilazeći strvinu, Mapes promrmlja nešto nerazgovjetno.

— Vidite li torbu?

— Ne vidim. — Sudac se okrene i pođe prema jaruzi.

Mark zavrti glavom, uzjaše i, uhativši uzde dvaju konja, pojaše za sucem u tamnu jarugu. Pred sobom je čuo kotrljanje kamenja.

— Sam! — poviče Mapes.

Mark ga dostigne poslije nekoliko minuta. Starac ga dočeka naslonjen na kamen, sav zadihan.

— Konj je upao u pukotinu i slomio nogu — reče Mark. — Ali odozda su prošli sati. Koliko je Sam odmakao?

— Sam ne pješači rado. — Mapes odlučno potrese glavom. — Uvjeren sam da nije daleko. — Starac se odmakne od stijene i ukočena koraka priđe konjima.

— Zbog novca će ustrajati dokle god bude mogao, a usput će proklinjati svoju nesmotrenost. — Kad ga je sudac upitno pogledao, objasni: — Da je uhvatio Porterova konja, ne bi morao pješačiti.

Uzjahali su.

— Da nevolja bude veća — oglasi se nakon nekog vremena sudac — nosio je tijesne čizme. Na njih se uvijek tužio.

*

— Požuri se, Mac, trista mu gro-mova! — poviče Wanner i tako naglo zaustavi ozojena konja da se pokliznuo na glatkom kamenu. Nekoliko kamenčića otkotrlja se u dubinu.

Morris dojaše na iscrpljenu konju, koji je od umora jedva podizao noge.

— Moramo dalje — reče bradati bandit. — Vidio sam da Carter nije s njima.

— A što se dogodilo Lewisu? — Morris umorno podigne glavu.

— Ne znam, do đavola — zlovoljno će Wanner. — Carter ne zna gdje je potjera. Zacijelo se požurio u Los Alamos, da ih preduhitri, a mi moramo požuriti da se ponovo dočepamo torbe.

— S ovim konjima!? — Mac ga pogleda s nevjericom u očima.

— Pribavit ćemo druge, Mac. Do Nellyna ranča nije daleko. Tamo ćemo saznati što se dogodilo Lewisu. Krenimo!

*

Sam se prene iza sna. Puška padne na kamen i on se odmah sjeti svega što se zbilo. Ispruži ruku, a kad napipa torbu uzdahnu s olakšanjem.

Šumovi koji su ga probudili postajali su sve glasniji. Ponovo osjeti bol u nogama. Spavao je dulje nego što je bio naumio.

S mukom ustane i zastanje od boli. Ali, pomisao da će se dočepati konja nadvlada svaku bol.

KVIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • šale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

Došepesa do izlaza i nasloni se na kamen. Već se jasno čuo topot i bilo mu je svejedno koga će oboriti sa sedla. Važno je da poslije uhvati konja.

Na nogama osjeti hladnoću i sjeti se čizama. Ali, topot je već bio toliko blizu da mu nije preostalo mnogo vremena.

Tada ih ugleda: dvije nejasne prilike na konjima. Podigne pušku i prisloni je uz rame. Pričeka nekoliko sekundi i povuče obarač.

Klancem se prolomi zaglušujući prasak. Konj bolno zarže i zbaci Mapesa. Mark zaustavi vranca, a sučev konj u galopu pojuri klancem. Putem nagazi na uzdu i uskoro se zaustavi.

Odjekne i drugi pucanj. Metak Marku prošiša uz uho. Vješt看skom nade se na zemlji, gurnuvši vranca u zaklon.

Iz pećine skoči tamna prilika i pritrči Porterovu konju. Uplašena životinja potrči nekoliko koraka. Mark povuče kolt i opali, ali previ-soko, jer je pazio da ne pogodi konja.

— Ruke uvis! — poviče i skoči u stranu. Istodobno spazi Mapesa, koji se stenjući pridizao. Nije imao vremena da mu pomogne, jer je svaka sekunda bila dragocjena.

Tad ga zabljesne plamen, ali protivnik, na sreću, promaši. Mark se baci na tlo i otkotrlja u zaklon. Novi metak okrzne pećinu iznad njega i odbije se u klanac.

Onda ugleda Sama, kako s mukom korača prema najbližem zaklonu.

— Predaj se!

Protivnik odgovori novim hicem. Metak se zarije u zemlju, ni pedalj od Markove glave.

— Grande — odjekne iz tame — nemaš nikakvih izgleda. Dvojica smo: Mark Carter i sudac Mapes.

— Nosite se u pakao! — Sam ga ponovo osu paljbom.

Mark načas pomoli glavu i u bljesku ugleda izobličeno lice. Podigne kolt i, ne nišaneći, opali.

Metak odbaci mladića na stijenu. On jaukne od boli i klone na koljena. Puška mu uz tresak padne na kamenito tlo.

Sam je još klečao. Mark je znao da ga je pogodio, ali nije mogao znati je li rana smrtonosna ili nije.

— Predaj se!

Mladić se pomakne, ali Mark nije uspio vidjeti što radi. Zatim ponovo sijevne. Metak se zabije u kamen, izbivši nekoliko kamenčića od kojih jedan padne Marku za vrat.

On skokom potraži bolji zaklon. Istodobno zaori suludi smijeh i pucanj se ponovo prolomi kanjonom, odjekujući među strmim liticama sve do slijedećeg praska.

Mark podigne kolt, ali istoga trenutka Mapes poviče:

— Ne pucaj, Carteru! To je Grand!

Mark zastane, u nedoumici.

— Sam! — poviče starac. — Čuješ li me? Hoću s tobom razgovarati.

Tamna prilika sruši se na zemlju.

Mark zastane u pokretu, a ruka s koltom mu klone. Sam se ne pomače. Carter mu priđe, klekne i prevrne ga na leđa. Iza sebe začuje kora-ke.

— Je li mrtav?

— Rana je bila smrtonosna.

Mapes šuteći klimne, zaobiđe mrtvacu i uđe u pećinu. Vрати se nakon nekoliko sekundi, s torbom

»Wells Fargoa« u ruci. Zatim se zagleda u leš.

— Mogao bih njegovu ocu reći da je pao u borbi s pljačkašima. To bi starog Grandu poštediti poniženja — promrsi sudac smrknuto.

— A ja ne bih mogao dokazati da se nije vraćao u Los Alamos.

— Meni ste dokazali, a to je dovoljno.

— Vama jeste, ali meni?

Starac tvrdoglavo odmahne glavom.

— Ne mogu dopustiti da stari Grand zbog toga trpi. To bi ga uništilo.

*

Dojahali su na podnožje planine i gotovo istodobno zaustavili konje. Pogledi su im se sreli. Mapes je mrtvoga mladića bio prebacio ispred sebe preko sedla.

— Kamo odlazite, Carteru?

— Bilo kamo, suče. Tamo gdje se neću sukobiti s vašom pravdom.

Mapes je zamijetio zajedljivost u sugovornikovu glasu, pa zamišljeno zavrti glavom.

— Još ste mladi, Carteru. Jednog ćete se dana uvjeriti da nisam mogao drugačije postupiti.

Mark se zamisli, oborivši pogled. Zatim ga podigne.

— Hoće li vaša priča biti dovoljno uvjerljiva?

— Ne razumijem vas.

— Što će biti ako je potjera dosad već uništila bandu? Grand će posumnjati da s vašom pričom nešto nije u redu.

— Smislit ću nešto. — Starac umorno odmahne rukom. — Uostalom, Sam je mogao naići na bandite prije Boisea i njegovih ljudi. No, i to je samo pretpostavka. Ne brinite,

Grand će povjerovati. Ako priča i ne bude dovoljno uvjerljiva...

— ... bit će mu milija od one druge — nadopuni ga Carter.

— U pravu ste. Ljudi često povjeruju u ono što im je milije, što priželjkuju.

— Sretno, suče! — Mark se osmjehne. — Želim vam da Grand povjeruje u vašu priču.

— Hvala, Carteru. Sretan put!

Starac mu na rastanku mahne i podbode konja. Mark ga isprati zamišljenim pogledom, sve dok se konj s jahačem ne pretvori u nejasnu tamnu mrlju.

Zatim pričekava još neko vrijeme, a onda okrene vranca i potjera ga preko obronaka obraslih grmljem i kaktusima.

XII

Kad se pred njim ukaže dolina, upita se zašto se zapravo vraća ovamo. Uskoro u tami ugleda poznate obrise. Iz kolibe nije dopirala nikakva svjetlost.

Polako ujaše u dolinu. Posvuda je bilo mirno, čulo se samo ravnomjerno udaranje kopita.

Odjednom se trgne. Je li mu se samo pričinilo ili se kod kolibe nešto pomaklo?

Napeto se zagleda preda se, ali ne zapazi ništa što bi ga upozorilo na opasnost, pa oprezno produži.

Zaustavi se na dvadesetak metara. Vrata kolibe bila su širom otvorena.

Je li to stupica, zabrine se?

Gdje li je Nelly?

— Nelly! — poviče. — Ja sam to, Carter!

Jeka se odbije od brégova što su okruživali dolinu. Pričeka još neko vrijeme, zatim sjaše. Napeto osluhne i, uvjerivši se da je posvuda tiho, krene dalje.

Odjednom se na vratima pojavi tamna prilika.

— Lijepo je od tebe što nam donosiš novac.

Bio je to Bon Wanner.

— Ugodno si nas iznenadio, Carterul!

— Pazite! — oglasi se ženski glas. — Dvojica su.

Nelly Moon!

Bob Wanner prasne u smijeh. Mark se stane povlačiti korak po korak, sve do vranca.

— Odmakni se od konja, Carteru! — Da ne bih pogodio torbu s novcem.

Mark polako spusti ruke do drške kolta. Pod prstima osjeti hladnoću. Nečujno otkači kokot kolta kalibra 45.

Pomisli na novac. Ako im kaže istinu, možda će ga ostaviti na miru. Hoće li to doista učiniti? S druge strane, doveo bi u opasnost suca Mapesa. Banditi bi ga dostigli prije nego što stigne u grad.

Potaknut neobjašnjivim porivom, baci se na zemlju i hitro otkotrlja u stranu. Dok se još prevrtao, povuče kolt, a istoga časa pored glave mu prošiša metak. Tada ugleda bandite i povuče obarač.

I Wanner se baci na zemlju, opalivši u padu dva metka jedan za drugim. Prvi očeše busen trave, a drugi Marku ni pedalj od glave podigne oblačić prašine.

Mark opali i začuje vrisak. Netko pripuca slijeva. Metak mu ovaj puta prošira pored uha i zabije se u zemlju iza njega. Skoči na noge i potrči prema kolibi. Slijedeći metak promaši ga za malo.

Posljednji živi pljačkaš potrči dvorištem, mahnito ispaljujući metak za metkom. Plamičak mu načas obasja izobličeno lice.

Mark odjednom osjeti kako ga ubuzima bijes. Čuo je kako meci udaraju i zvižde oko njega i gledao kako iz kolta sijeva plamen. Metak iz Morrisova revolvera razbije okno u paramparčad i Markovo lice pogodi nekoliko krhotina. Podigne kolt i opali, ne nišaneći.

— Aaaahh...

Morris zastane usred pokreta, kao da ga je na to primorala nevidljiva sila.

— Proklet bio... — procijedi i zatetura.

Kolt mu ispadne iz ruke. Zakorači još dva koraka, zatim se sruši na lice.

Mark ponovo napne kokot i oprezno se stane primicati banditu. Dotakne ga vrhom čizme. Mac Morris je bio mrtav.

Mark se okrene i pođe u kolibu. Ugleda Nelly naslonjenu na zid. Kad ga je ugledala, ote joj se usklik olakšanja. Priđe stolu i na nj položi pušku.

— Zar ste i vi htjeli pucati, Nelly? — On joj se osmjehne.

— Htjela sam vam pomoći, ali odluke se najčešće razlikuju od stvarnih djela — prošapće.

— U pravu ste.

Izvadio je iz džepa šibice i upalio svjetiljku.

Žena na trenutak zažmiri, zatim zatrepće vjeđama.

— Svi koji su u pljačku umiješani sad su mrtvi. — Mark se nasloni na vratnice. — Jedino smo nas dvoje među živima.

Ona klimne i rukom prijeđe preko lica.

— Nitko osim nas ne može ispričati istinu.

— Tako je. Ja odlazim, Nelly, još noćas. Vi recite šerifu što vas bude volja. Ili mu ne kažete ništa.

— Bože — pogleda ga u oči. — Što da im kažem?

— Istinu, ili ništa.

— Pitat će me za ubijene zlikovce.

— Recite im da sam ih ja ustrijelio. To će vam povjerovati. Uostalom, sad su zadovoljni, jer su dobili svoj novac.

— A ono drugo...?

— Odluku prepuštam vama, Nelly. Želim vam sreću.

Mark iziđe pred kolibu i pođe prema vrancu. Uzjaše ga i potjera prema izlazu iz doline. Posve je bio zaboravio mrtvace koje je trebalo sahraniti. Bio je obuzet samo jednom mišlju: što prije otići iz ovoga kraja. Jer, ako ga tu zateknu, pitanjima neće biti kraja. A on na njih ne želi odgovoriti.

Bilo mu je svejedno što će Nelly reći šerifu. Možda će mu ispričati istinu. Ali kad o svemu bude dobro promislila, pogotovo o neugodnostima koje bi zbog toga imao Jimmy, zacijelo će odustati.

Svitanje na istoku nagovještavalo je nov dan. Zažali se nad mladom ženom. Pred njom je bio najteži dan u životu. A on će biti daleko i nikada neće saznati na što se odlučila. Je li ispričala istinu, ili je u grad otišla kao uvijek... da proda mlijeko i maslac.

Jutarnja maglica ovije konja i jahača, a topot sasvim utihne.

KRAJ

DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTUNOSNI POHOD
57. T. West: TEKSASANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OSISANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRACUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NECE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O. Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERASI SU CEKALI
72. L. L'Amour: BRACA SACKETT
73. H. Warner: ZLOCIN OTACA
74. L. Walles: U OLOVNOJ OLUJI
75. Ch. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. Macleod: TEZAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSASANIN
79. P. E. Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU
80. H. S. Sharon: DRUZINA SMRTI
81. Leslie Ernenwein: SNJEZNI JAHACI
82. Louis L' Amour: UTAH BLAINE
83. Frederic Short: ZASTITNIK IZ TEKSASA
84. Hal Warner: LESINARI TONTO BASINA
85. John Gilmoor: PAKLENA PJESMA PUSTINJE
86. William O'Connor: DYOBOJ S PRIJATELJEM
87. Al Cody: NA STRANI INDIJANACA
88. Jim Sheridan: NAMAMI VUKOVE U ZAMKU
89. H. S. Sharon: SMRTI U SUSRET
90. H. S. Sharon: DAVOLJI RANC
91. Clay Hunter: USAMLJENIK S RIO BRAVA
92. Robert Ullman: MOHIKANINA DRUZBA
93. H. S. Sharon: LOV NA DOLAR
94. R. Ullman: SANSZA ZA BENA
95. Sh. Rifk'in: PUT KINGA FISHERA
96. Louis L'Amour: DOLINA MIRA
97. Homer Haton: KONJANICI IZ PAKLA
98. B. Arthur: DVA REVOLVERA
99. D. Dean: TVRD ORAH
100. D. B. Newton: POVRATAK OSVETNIKA
101. H. S. Sharon: OSVETA BUNTOVNIKA
102. H. S. Sharon: PLJACKA U LOS ALAMOSU

U PREDTISNUTIM

103. J. T. Edson: COVJEK KALIBRA 44

LIJEČNIK-SPECIJALIST DAJE STRUČNO
OBJAŠNJENJE BOLESTI

U novoj seriji ljubavno-liječničkih romana naći ćete samo brižljivo birane tekstove. Uz fabulu, u radnji svakog romana obrađen je i specifičan medicinski slučaj, čest i u svakodnevnom životu. Svaku bolest ili liječnički zahvat stručno objašnjavaju u posebnom dodatku naši liječnici, pa će to, uz mali rječnik medicinskih pojmova, pomoći čitateljima da bolje upoznaju sve ono što rade i sa čime žive ljudi u bijelim ogrtačima.

Roman izlazi svakih 14 dana. Cijena 6 dinara